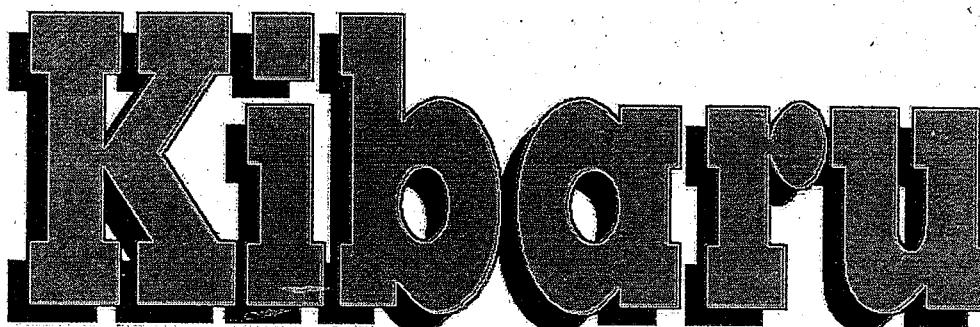

Mekalo san 2015

San 46nan - Boko 520nan

Songo = Dōrōmē 35

Alizeri
benkanseben
basigi sabatili kama
Mali kōnō, o b'a' ka
kibaru in kōnō

Kunnafoniseben bota kalo o kalo - BP : 24 - Téléphone : 20.21.21.04 Kibaru bugufiye Bosola Bamako

Ben ni lafiya sabatili benkanseben bolonobila kera

Bamako lajekesoba la jumadon mekalo tile 15 san 2015, wulafenege kanne 17 temenen ni sanga 18 ye, Kokankow, goferenaman ni dije jekuluw ce ani Afiriki donnogonna minisiri Abudulayi Jopufoloy'a bolonobila goferenaman ni kōnōfela mogo murutilenw ce benkanseben na, ben ni lafiya sabatili hukumu kōnō. Nka mogo murutilenw ka jekuluba min ye Seyemuya (CMA) ye, o mogo kologelenw ma ye a kene kan. U kōni ka jekulu in mogo filia yera, minnu ye benkanseben in bolonobila. N'o ye Mohamedi Usmani Agi Mohameduni ye, ni Sepuya (CPA) mogo y'o ye ani Yunusa Ture; ale ye Seyemuyefupeyēride (CMFPR2) mogo ye.

Nin mogo bee ye benkanseben bolonobila. A kera jamanakuntigi 10

jena. Lajine jamanakuntigi Alifa Konde, Zimbawe jamanakuntigi Oroberi Mugabe, Togo jamanakuntigi Fofi Nasingibe, Nizeri jamanakuntigi Mahamadu Yusufu, Konowari jamanakuntigi Alasani Daramani Watara, Gana jamanakuntigi Jéni Daramani Mahama, Ururanda jamanakuntigi Poli Kagame, Moritani jamanakuntigi Mohamedi Uludu Abudeli Azizi, Burukina-furancielafanga jamanakuntigi Miseli Kafando ani Nizeriya jamanakuntigi Gudubki Jonatani.

Alizeri jamana ka laadibaajekulu jemogé Abudelikaderi Benisala, Gine Ekatoriyali jamanakuntigi dankan, Senegali depitebulon jemogé Musutafa Nasi, Tubabukanfajamanaw (Farankofoni) ka tona sekere zenerali Madamu

Jamanakuntigi
ye foli ni
tanuni lase
laadalakow
jemogow
ani
dinejemogow
ma

Miseli Zan, Lamerikew ka sekereteri mi nesinnen be Afiriki tilebinyanfan ani Sahelikungo kunkow nénabolima, o ka dankan Biza Wiliyamus, olu fana tun be kene kan.

Benkanseben bolonobilal en kofé, mogo caman ye kuma ta, ka foli ni tanuni lase sèben in bolonobilalaw

A to be ne 2nan na

Mali ka san 2015-2016 sene kanpani bolodara k'a musaka ben sefawari miliyari 198,422 ma

San 2015-2016 sene kanpani laniniw ye suman tōni 8.005.819 sōrōl ye

Jatew benna. O min tun ka kan ka ke Mali seneko baara bolodalenw waleyali jekulu ka laje 6nan hamie. Alajekera Bamako lajekesoba (CICB) la taratodon awirilikalo tile 28 san 2015. Sene yiriwali minisiri Bokari Tereta tun y'a jemogé ye. Jagoko minisiri Abudeli Karimu Konate tun b'a kene kan. Lajekelaw ye sene kanpani baara bolodaseben fesefese

k'a laniniw, a baaraketaw, u waleyacogo ani mogo minnu benn sene, baganmara, mōnni ani jégelamara dabali tigelen ninnu ke, k'olu fana jatemine.

San 2015 - 2016 sene kanpani nesinnen b'o baara ninnu bee ma, dunkafa sabatili hukumu kōnō. Forobacakédaw, kominiw jemogosow, senekejekuluw,

demebaaw nafoloko ni feerekó la, demedonjekuluw, nin bee n'a ka keta don baara ninnu na.

Yanni don ka ke san 2015-2016 sene kanpani kunkankowla, lajekelaw folola ka kanpani temenen kunnafoi sōrōlenw fesefese. Sene yiriwali minisiriso sekereteri zenerali Daniyeli Simeyon Kelema y'o dantigeli ke. A kōlsira o senfe, ko sanji desera. Samiye ma don joona, sanji tigera joona. Baw ni kow ni falaw ma fa. O n'a ta bee, suman tōni 6.980.733 sōrōla, kasorōsan 2013-2014 kanpani sōrō kera tōni 5.736.093 ye. Kemesarada 22 b'o kan ninan. Nka jigi tun dalen be suman hake min sōrōla kan san 2014-2015 sene kanpani na, o tun ye tōni 8.674.462. Kemesarada la 81 sōrōla o la.

O suman sōrōlen na ninan, tōni 2.166.830 ye malo ye; tōni 1.744.076 ye kabaye; sanjo ye tōni 1.715.044 ye; keninge ye tōni 1.271.880 ye; fini ye tōni 37.284 ye; alikaama ni orizi, olu

ye tōni 45.668 ye. Jamana ka dunta kofé, tōni hake min be to o be ben 1.831.330 ma. Feereta benn sōrō o la, ka bagandumuniw ni sēdumuniw fana sōrō o la.

Koori hake min sōrōla o sera tōni 548.723 ma; kasorō san 2013-2014 sene kanpani na min sōrōla o kera tōni 440.027 ye; kemesarada 24,7 b'o kan ninan.

O sōrōla goferenaman ni senekejekelu ka cesiri fe ka nesin kooriko ma. So tōni 153.793 sōrōla, tiga tōni 510.241, benn tōni 28.749 ani soja tōni 3.236 sōrōla. Sikolō tōni 540.200 sōrōla, somokolo tōni 39.498 ani jirineji (gomi arabiki) tōni 7.003 sōrōla.

Sōrōba min kera suman na ninan, o sababu do ye angere ni sumansi nafamaw ye. Kabini san 2008, goferenaman ye angere dili damine senekejekelu ma. Jate bee ma fara nogon kan folo; n'o te goferenaman ye wari

A to be ne 3nan na

KONAKOBE DE BANKE NA

N° folo 2

ma ani k'a nini Malidenw fe, u ka fognonko in bo u ni jogon ce ten sa, k'u nesin jamaana yiriwalibaa raw bolodali n'u waleyali ma.

Kékankow, goferenaman ni dijé jekuluw ce ani Afiriki donjogonna minisiri y'a jira, ko nin benkansében in labenni an'a bolonobilali sabatira k'a sababu ke dijema ka dème ye; Alizeri jamaana b'o la, foli kérénkerénnan nesinna a ma. Benkansében in be son ka na ni ben, lafiya ani yiriwali ye Mali kono. Alizeri kékankow minisiri fana y'a jira, ko ale ka jamaana ani fokabenna to bëe bëna u seko ke benkansében in kónko waleyali la ben ni lafiya sabatili kama. Mogo murutilenw ka jekuluba n'o ye Seyemuya (CMA) ye, o tun banna benkansében lakodonn ma; nka mèkalo tile 14 san 2015, a fana y'a lakodon, halin'a mogo koiogelenw ma son ka na a bolonobilali kene kan Bamako. Alizeri kékankow minisiri Aramutani Lamamura b'a nini u fana fe, ani köröfela mogo bëe fe, u ka fara jamanaden tow kan Mali joli waleyaw la.

O seymuya (CMA) mogo min tun be kene kan n'o ye Suleymani Agi Akili ye, ale y'a jira k'ale nisondiya ni ben ni lafiya sabatili sëben bolonobilalali ye, ani Malidenw farali nogonkan sancamanbadenkéle kofe. A ka fo la, ben ni lafiya daminena bi (n'o ye benkansében bolonobiladon ye). A ko fana, k'ale ka jekulu bëna a seko ke ò ben ni lafiya sabatili la jamaana kono.

Fen min ye Pilatiforomu jekulu nemogo Haruna Ture ye, ale y'a jira ko benkansében kónko be fan fila

bëe ka kétaw dantigé minb'a to ben ni lafiya ka se ka sabati, köröfela sigidalamogow ka se ka héré soro. Nka a y'a sementiya, ko ben ni lafiya ninini te tijé foli bali u ni jogon ce. Dantemewale minnu dara sigidalamogow ni sordasiw kan jamaana körönyanfan fe, o ne ka kan ka nini ka sariya boli a këbaawkan. O be ben ni lafiya sabatili waleyaw la.

Köröfela laadalakow nemogo n'o ye Bajan Agi Hamatu ye, o kumana köröfemogow ani Moti mara mogo togo la. A y'a jira ko goferenaman, mogo murutilenw ani dijema minnu b'a la ka Mali dème ben ni lafiya

jamanakuntigi koro Alifa Umaru Konaré, Amadu Tumani Ture, Musa Tarawele ani Jónkunda Tarawele, Lajine jamanakuntigi y'a jira k'ale naniya tun y'olu yeli ye nin kene kan.

Jamanakuntigi Ibarahim Bubakari ye kuma ta, ka foli ni tanuni lase Mali dembaaw ma, ka taasibila ke ka nesin mogo ma, minnu tora köröfekèle la; a dunan ni dugulen bëe. Mogo koroba minnu ntanyana köröfela la n'o ye Kidali mara laadalakow nemogo Intala Agi Atayeri ye, ka fara Baba Uludu Sidi Ahamed Kunta ani Mohamed Elmedi Agi Atayeri kan, a ye taasibila

Benkansében bolonobilali kera jamanakuntigi 10 nena

sabatili la, bëe k'a jo a joyro la benkansében in kónko waleyali la.

Tubabukanfójamanaw ka tónba sekerereti zeneral y'a jira ko lakana ni basigi joyro ka bon kosebe jamaana kono. Ben ni kelenya ma min ne, kélé te se k'o ne. Lajine jamanakuntigi y'a nini Malidenw fe, u ka ben k'u bolo di jogon ma ka yaafa jogon ma.

An b'aw ladonniya, ko Mali

kérénkerénnan nesin olu ma, k'olu tun ye mogo ye, minnu ma tulon ke Maliko la. Jamanakuntigi minnu y'u mako dabila ka na nin kene in kan n'o ye benkansében bolonobilakene ye, a y'olu sebekorofe. A kobénkansében folo min bolonobilala Wagadugu, Burukina Faso faaba la, o sababu de ye nin kene sigi. O min tun b'a nini jamanakuntigisigi kofe kalo fila,

Tumtu mara la, sordasiw ye binkannikela dòw gen

Banbara Mawude be Tumtu mara la; a komini faaba don. Mekalo tile 18 sogoma joona negé kanje 5 waati la, binkannikela law ye yen damine. Tumtu ni Duwanzan ce ye kilométre 100 ye. Banbara Mawude b'o furance in tilance la. Dugumogo dòw ka seereya y'a jira ko sordasi 2 tora a la. Mogo fila minnu fana joginna, o kelen ye sordasi ye. Nka ko sordasiw kono labanna ka binkannikela ninnu gen, tegé ma da u kan bilen.

Nin waleya in y'a soro mèkalo tile 16 san 2015, jagokelaw ka mobili do bôto Bamako, binkannikela law ye dankari o la k'o minen bëe labo ka kene mine n'o ye Tumtu ni Gundamu furance la. O duguje binkannikela law ye Intejiti ci. O ye dugu ye, min be Serene komini kono Guruma Ararusi serekili la.

Benkan min tara ka mugu jo Mali sordasiw ni mogo murutilenw ce, ka fara benkansében bolonobilali kan jumadon mèkalo tile 15 Bamako, o si joyro yelen te folo binkannikela law ka dansagonwale la Mali köröfela la. A yere be ka kura fara geleya kan sigidalamogow bolo.

Tumtu mara la, bin kera sordasimobilis kan Tini Teluti

Mobili minnu be kélécew bolomagen minenki ni dumuniko la, binkannikela law ye dankari olu la Gundamu ni Tumtu furance la mèkalo tile 17 san 2015. A kera sogoma joona fe Tini Teluti. Sordasi 9 tora a la ka 14 jogin. Sordasimobilis 8 tun be jogon nofe ka taa.

Dijé tónba Oni ka cidenw nemogo min be Mali kono, o ye laseli ke, k'ajira ko mogo murutilenw ka jekulu min be wele Seyemuya (CMA), k'o de ye nin waleya jugu in këbaa ye Mali sordasiw la, k'olu to u ka baara la Tumtu ni Gundamu furance la.

M. S. Hayidara, M. Saya / Dokala Yusufu Jara

sigikafé ka damine goferenaman ni köröfela mogo murutilenw ce. Nka o tun ka gelen. Sabula geleya caman tun be yen.

Desantaralizason walangatali min daminena kabini san 1992, wajibi tun don o kunkankow ka fesefese folo ka jamanadenw hakilila don o to kan. O de nana ni sigikafé do ye köröfela kan desantaralizason walangatali hukumu kono. Mogo sorola k'a fo k'ale. IBK de t'a fe sigikafé ka ke goferenaman ni mogo murutilenw ce; kasoro o tun te. Benkansében bolonobilala hali ni bëe m'a ke folo. Halibi sira b'olu bolo u ka son k'a bolonobilala a tuma na. U kana son k'u kankan Mali ni ben ni lafiya soroli ce. A juman ye an bëe k'an nesin o ben ni lafiya in sabatili ma. Benkansében lakodonna mèkalo tile folo Alize; o ye dansigi sigikafé la. Nka mogo bëe ma son k'a lakodon o don in na. Kasoro sigikafé in kunceto, a tun fora k'a bogoladon, ko mogo o mogo mana a ban ka benkansében lakodon, k'o be nangi. Nka ko kunceto mogo murutilen dow banna k'a lakodon, fosi ma bo o la. Goferenaman mununna, a ma kuma. Halibi o munun ni sabali a b'o kan.

Jamanakuntigi ye foli ni tanuni lase laadalakow nemogow ani dijé nemogow ma, u ka don o don wulikajo la ben ni lafiya sabatili la Mali kono. Zan Zéribi, Mahamudu Diko, Usumani Seriu Madani Hayidara n'a tow, foli kérénkerénnan nesinna uma. Ce ni muso, niné ma ke mogo si kelen ko foli la. Jamanakuntigi ka fo la, an be waati min na, an ka da jogon na, ka da an yere la. Tooro sera bëe ma; nka an k'an pan ko kunna ka mogoya ke.

**Madiba Keyita
Dokala Yusufu Jara**

Gundamu, binkannikela law ye garadikan mogo 3 faga

Sanga mugan kuntaala kono, mugukan ma kötigé Alikara kin kono Gundamu. Binkannikela law ye dankari garadikan na araba awirilikalo tile 22 san 2015 ka mogo 3 faga. Lasidan sefu Mahamed Mosa Agi Mahamadu, n'o ye garadikan kuntigi ye, ka Serizan sefu Hamidu Uludu Fadari faga ani garadikan kuntigi balimaden do.

Binkannikela ninnu mogo 5 tun don seerew ka fo la, minnu tun nana mobili katikati do la. U setuma bëna ni garadikan kuntigi bôto ye fajiri la ka na a ka so. U y'a wajibiya a ka garadikan marifa an'a mugu ni kise bëe ce ka di u ma. U y'a ladon a ka so kono ka mugu wuli a la yen k'a faga. A dankan kelen ka mugukan men, o tun bëna a laje ni min don. U ye mugu wuli o fana na o yorónin bëe la; ka garadikan kuntigi balimaden dalen soro sunogó la so kono o kofe ka mugu ci o fana na k'o faga.

Binkannikela ninnu tilalen u ka waleya jugu in na, u ye garadikan mobili ta u bolo ka marifaw ni kisew fana ce ka kene mine. U ye dugumogo weré ka mobili ta ka fara u bolo kan.

Gundamu mogo minenew bilala

Emenela n'a jenogonw ye mogo minenew dòw, 10 bila jumadon, mèkalo tile 22 san 2015. Mogo minenew ninnu bilala k'a sababu ke Gundamu Meri ka wulikajow ye. Ton do be yen k'o «Trait d'Union», ale de fana y'o nemogo ye. A togo, Madamu Seki Umu Sali. A ye mogo murutilenw sirataama, an'u bennna fo la, ka mogo 10 ninnu bo bolo la. A ye mogo weré fara a yere kan, n'olu ye Jaje Tekete ye, o ye Hadamaden ka hakew lafasaliton mogo ye ani Mamadu Togo, o ye Ginadogon mogo ye, ka taa Emenela n'a jenogonw kuma jenogonya Béri. Ala y'a ko ni sababa ben. O kera nisondiyakoba ye Gundamu dugumogow fe, kérénkerénnya la minnu somogow tun be mogo minenew ninnu na.

A. Ture / Dokala Yusufu Jara

LAWALEBARO

Gana jamana politikiko, a hadamadenko n'a nafoloko labenw

Gana jamana kera jamana fangamaba ye, k'a sababu ke labenw sabaticogo ye politiki, hadamadenya aji nafoloko siratige la.

I Politiki ni marabolow laben cogo Goferenew sigira marabolo misenw kunna, ka masakew sigi marabolobaw kunna.

O marabolo kumbaba dōw tigiyā dira Maraka kabilia dōw ma, hali minnu te Tunkaraw ye. Tunkara kabilia de tun ye fanga sanfedanye. Nemogō minnu sigira marabolow kunna, olu tun be nisongo sara Faama Kaya Mankan ye. Jara mara tun be Nagate kabilaw bolo. Soso mara tun be Jariso kabilaw bolo. Jafunun mara tun be Dukure kabilaw bolo. Nka marabolow dōw fana tun be Faama yere ka du bolo, n'o ye Tunkaraw ye.

Nemogō tun be marabolow fen o fen na, olu bee tun wajibiyal don ka faama dalakan labato. U tun be kelecew bo ka na fara jamana keleboloba kan. O keleboloba mogō hake tun be se 200.000 ma, kalabiñetigi tun be taa

mogo 40.000 na olu la. Minisirinemogō tun be sigi faama demeni kama. Ale de tun be faama naniyaw waleya marabolow kono. Faama fatulen, a balimamuso denke do sigira a no na Gana fanga kunna. Mogō suguya minnu dagalen tun be faamaso la, olu tun ye mogobaw, nafoloko minisiri, kiiriko (sariyako) minisiri ani faamaso ladonbaaw nemogō.

Sogoma o sogoma faama ni faamaso nemogō bee tun be yelen so kan ka Kunbilamini. Omununmununkonona na, mogō nōminenew ni tōtōnenw tunb'udantige faama ye. A tunb'oko nēnabo o yērōnīn bee la.

II Nafoloko ni hadamadenya siratige la

Gana jamana tun sigilen be yērōna fila ni nōgōn ce, n'o ye Kogojī Mediterane jamanaw ye kēnekayanfan fe ani jiritubajamanaw woroduguyanfan fe. A kera hadamaden mununmununyōrōba ye. Okera sababuyek'a sōrōjidi nafoloko

la kosebe. Sōrōtunsinsinnen be sene, bololabaara, jago anidugujukorōfenw kan n'o ye sanu warije ani nege ye.

a) nafoloko la :

- *Sene* : Ale tun yiriwara jamana woroduguyanfan dugukolo sumanenw kan. Senefenw tun ye nō, fini ani malo ye, ka fara bananku, ku ani taro kan. Fen minnu tun be sōrō jamana kēnekayandan kono, olu tun ye alikaama, ntamaro, ka fara baganmara kan. Bagan misen ni kumbaba bee b'o la.

- *Bololabaara* : Ale tun be ke kosebe dugubaw kono; i n'a fo Samakanda ani Kunbi Sale. Sanu, warije, ani nege tun ka ca jamana kono. Mogō minnu tun b'olu gosi ka ke masiriw ye, olu tun b'o baara sēbekōrō nedōn.

- *Jago* : Ale tun be ba la kosebe Awudagosi, Barisa, Sila ani Ganjuru. O dugu ninnu tun ye hadamadenw nōgōnkunbenyōrōbaw ye. Gana tun be sanu, bagangolow, sumanw ani jōnw feere kōkan; ka ntamarow, golo dogilenw, dēne, kōgo ani fen wērew

san k'u ladon jamana kono. Mogō bee tun be se ka sanumugu feere i yere ye; nka sanukuru feereli tun be faama dōrōn de bolo.

- *Dugujukorōfenw* : Sanu tun be bō woroduguyanfan Galamu, Banbuku ani Bure, nege tun be bō Mema.

- *Dugutaaw* : Bolifen suguya minnu tun be yen, olu tun ye faliw, nturaw, sow ni nōgōmew, ka fara jōnw kan. Jōnw tun be mogow walima doniw ta ka taa bila yōrow la. Sira fanba tun ye sira misenninw ye. Olu yere la sahara sira de tun be taama kosebe.

b) Mogoya

Gana jamana kono, mogoya tun tilalen don kabilaw ye. Hadamaden suguya saba tun b'o la :

- *Hōrōnw* : Olu tun ye faamabonda mogow, jagokelaw, mogō wēre minnu te jōnw ye i n'a fo sēnekēlaw.

- *Namakalaw* : Olu tun ye bololabaarakelaw ni jeliw ye.

- *Jōnw* : O fanba tun ye mogow ye, minnu minenā kēle senfe. U tun be jonyabaaraw ke.

III

y'ō bilankōrō la toni 285.000 ye, a tōye now toni 2.220.000 ye.

Jigi be kōri hake min sōrōli kan kanpani nata la, o ye toni 650.000 ye; kemesarada la o ka ca ni kanpani temenen ta hake ye ni 19 ye. Sefawari miliyari 67 ani miliyari 231 bēna don kōrisēnē dafé; angēresongō y'o la miliyari 18 ani miliyari 224 ye.

Daniyeli Simeyon Kelema ka fo la, sene yiriwali minisiriso naniya ye nin kanpani nata in na, ka sēnekēmansin (tarakiteri) 1000 san k'a juru don sēnekēkuluw la. Sefawari miliyari 10 be don o dafé. Goferenaman be tilance sara, banki minnube Mali kono, olu b'a to dafé. Angēre, sumansi ani bagansi fen o fen bēna ladon jamana kono, goferenaman bēna dabali tige k'a bee sēgesēge n'u ka ni walima n'u manji. Fenjugusidonné yamaruya.

San 2015-2016 sene kanpani musaka bolodara k'a ben sefawari miliyari 198 ani miliyari 422 ma. Goferenaman bēna a jo ni miliyari 56 ani miliyari 163 ye. Miliyari 53 ani miliyari 600 be taa angērenisikodafé. Bagansi b'o la, sumansi b'o la. Sēnekēlaw yere b'a to miliyari 142 ani miliyari 259 bō.

Goferenaman be ka san 2015-2016 sene kanpani bila minen min kono, o ye dunkafa sabatiliye jamana fan bee fe. Suman hake min bēna to bilankōrō ye o be se toni 2.000.000 ma.

Moriba Kulubali
Dokala Yusufu Jara

Gana fanga binni n'a banni

Alimorawidi kelece minnubora Maroku ka na bin Gana jamana kan san keme tan ni kelennan (11è siècle) waati la, o kera sababu ye ka fanga bin.

I Gana minen Alimorawidi fe Gana tun ye setigijamanaba ye. Nka u tun te seli. U sigijogonjamana min ye silamew ye, olu nebora jamana minen fe k'a tubi.

San 1042, Beriberiw tubilen, olu fana y'a jini ka Gana kēl k'a don u ka diine na. U nemogō tun ye Yaya Ibunu Omaru ye; san 1054 o ye Awudagosi marabolo min. Mogō min sigira Yaya Ibunu Omaru no na beriberiw nemogoya la, o ye san tan ni duuru ke ka Besi Tunkara kēl; o min tun ye Gana faama ye a waati la.

San 1076 de la a sera ka Kunbi Sale mine; nka san 1087, Beriberiw nemogō in fagara. Gana y'a ka yēremahoronya soro o la; nka o y'a soro jamana fanga barika sēbekōrō dogoyara.

II Gana jamanako banni kololo
Gana jamanako banni kololo cayara

a) *Jamana tila-tilali* : Alimorawidi kēl ka Gana mine, murutiliw kera jamana fan caman fe. Sabula . silamediine wajibiyali mogow kan, o ma ben marabolo caman ma, minnu tun be nisongo sara faama

ye. N'o ye Jara marabolo, Kingi marabolo, Kanaga marabolo ani Mali marabolo ye. Olu jera k'u tige ka bo Gana jamana fanga la, ka ke jamana kelen ye a dan na.

b) *Tunkanfetaa*

Mogō minnu ma son silamediine na wajibi la, olu tora ka jamana bila ka yēlema jamana werew la woroduguyanfan fe walima kōrōnyanfan fe. Jamana nana mogontanya o cogo la, fo ka Sise ni Tunkarafanga sōrōdasiw fanga dōgoya.

c) *Soro basigibaliya*

Taakasegin min be ke Gana ni Sahara ce jago la, sene ani baganmara min tun ye Gana ke setigabajamana ye, olu yoboyabara. Sēgen ye jamana mine.

Nka marabolo to minnu sirilen tora Gana jamana na n'u ma son ka don silamediine na, olu sēbekōrō yērōwara.

Soso marabolo b'o la. Ale kuntigi tun ye Sumaworo Kante ye. O de labanna ka Gana jamana mine san keme tan ni sabanan (12è siècle) damine waati la.

d) *Silamediine banbali*

Gana jamana minen kō Alimorawidi fe, silamediine donna doonin-dōonin woroduguyanfan kono

hake mindon angērekōni sumansiko dafé san 2014-2015 sene kanpani na, oye sefawari miliyari 36 ani miliyari 492 ye; angēre dama ta y'o la miliyari 35 ani miliyari 679 ye. A to ye sumansiw sōngō ye. Sanjikaraba musaka miliyari 500 b'o la. Bagandōgōtōrōw ye misimusō 4.550 ke ka kono ta ni dōgotōrōya feerew ye; kasōrōunaniya tunye ka se misimusō 10.000 ma. Maroku jamana ye goferenaman dēme o baara in na.

Fen min ye san 2015-2016 sene kanpani ye, o laniniw ye suman toni 8.005.819 sōrōli ye; n'o ye ninan sōrōla, kemesarada la 15 ka se ka fara o kan. Jigi dalen b'o suman hake min kan, o kemesarada la 59 bēna ke malo ni kaba ye. N'o ye malo toni 2.599.450 ye, kaba sen t'o la. Kemesarada la o be ke 20 sōrōlen ye ka fara ninan malo sōrō kan.

Musaka min bēna don san 2015-2016 malosēnē dafé, obē sesefawari miliyari 55 ani miliyari 95 ma. A angēresongō miliyari 34 ani miliyari 46 b'o la. kaba toni 2.122.380 ka kan ka sōrō, kemesarada la ninan sōrō desera o ma ni 22 ye. Sefawari miliyari 18 ani miliyari 154 bēna don kabasēnē dafé; angēresongō y'o la miliyari 16 ani miliyari 848 ye.

Mali ka sumandunta fo ka se san 2016 awirilikalo tile 30 ma, o ka kan ka ben toni 3.850.000 ma toni 6.200.000 sōrōta la. O b'a jira ko toni 2.350.000 bēna to bilankōrō ye. Malo

Fasokanw bëna labaara a nëma don jumen na?

Balikukalanden jolenw ka ca wulakonoduguw la sisan. Ola baara minnu te se ka taa sebenni kô, olu caman be seben o balikukalanden jolenw fe duguw kono. O baara daw file nin ye : Sene kunnafoniw, sannifeere kunnafoniw, baganmara kunnafoniw, o n'a noggona caman.

Nin bee kofe kunnafoni suguya werew be boli mogow ni noggon ce ni sebenw ye fasokanw na. Hali poroze minnu bëna baara ke wulakonoduguw la, olu caman be wajibya k'u ka kalanw ke mogow kun fasokanw na. O kanw

Daramani Sise

dönbaw ka ca wula kono ka teme tubabukan kan.

Balikukalanden jolenw yere ka ca dugubaw kono sisan. Sabula mogo o mogo ma lakoliladon sorô walima

minnu bora lakoli la joona, olu caman be ka kalan ke balikukalan sira fe, walasa u ka baaraw keli ka nogoya u bolo. Mogobe se ka faamuyali ke teliya la a ka kan kalanni na ka teme kan sure kan. O de ye joyoroba ke balikukalan na Mali kono, hali ni fasokanw te jate Mali ka baarakemin en ye fanga bolo. Nka baara caman koni be ke n'u ye mogow ni noggon ce. O de kama fasokanw labaarali kuma min be jamana némogow da san o san, u tun ka kan k'o kuma in don ba la. O b'a to mogo caman be faamuya sorô jamana taabolo kan. Nka anw ka fasokanw

selen te ka labaara a nëma jamana kono. Min yere be ne dabali ban, san o san balikukalan togoladon mana se, némogow be layiducaman ta kanw layiriwali kunkan. Nka odon mana teme kaban, o y'a bannen ye. Da te don layidutalenw waleyali la bilen, fo o sannayelêmä layidu kuraw be ta tuguni.

Jamana némogow k'a laje ka layidutimébaliya dabila, ka fasokanw labaarali kuma don waleyali minen kono. O de be son ka anw ka kunfinya kèle.

Daramani Sise ka bo Nogolaso, Sanzana komini na Kinan, Sikaso

Foro ladoncogo joyorô ka bon soroko la

Ibrahima Baba Jara

N bëna n balimaké Soma Danbelé ka kuma fôlén sementiya. A ka kunnafoni min bora san 2015 in zanwuyekalo la, k'a jira ko angere bôre 6 min be di senekelaw ma taari kelen noggodoni kama, n'ye DAP ni tre ye, a te laboli ke. I te teme bôre 60 soroli kan taari la. Ne yere te baara wëre ke ni malosene te. N'b'baara in na kabini malokaama kilo kelen be feere dorome 6 la. Jatemine na ni faamaw b'a fe do ka fara senekela ka sorô haké kan taari la, ka bôre 110 sorô, fo angere bôre 7 walima 8 ka di a ma. N'o sera ka ke, u ka senekelaw deme ni baarakemin en na fama caman fana ye.

Baarakemin en ni angere mana fara senekela yere ka yeredi kan, sorô be son ka jidi. Nifaamaw ma n'ye angere dili kô, a ka ke a tuma na. A ka di an ye mëkaloo k'a sorô a b'an bolokoro.

Ibrahima Baba Jara ka bo Dogofiri, senekelaw ni baganmaralaw némogow don

Burudamekélé yelemanen be k'a ke koronfekélé ye

Mogo caman be ka koronfekélé fo k'a noggoye uda la ten kasorô u't'a nédon, u't'a damine waati dòn; fo olu be kuma lankolonw fo jamana némogow ma, min man kan. N'i te fen o fendaminen etuma dòn, o nèjini fôlô yanni i k'i da sago fo a la.

An ka nsana do b'a fo ko «Samogonbôlon fo kun te suruka (senekebali) ye». Bi ma mogo ninnu bila nin banbaanciya la. K'a damine yanni tubabuw ka don Mali kono, ka se tubabitile niyereta kelen ma, fo ka don demokarasiatile kono, koronfemogow b'u ka murutili la. A ka ca ni san 200 ye. A

daminena ni burudamew ye. O de la a tun be fo ko burudamekélé; nka sisansiya caman b'u la, jekulu caman fana b'u la. Ne min b'a la ka nin nèfoli ke, ne te dunan ye Maliko la. Hali ni n'te bëre dòn tubabutile kan, Modibo Keyita tile koni kera n'ne. Burudamekélé yelemanen be ka ke koronfekélé ye. A kololo caman sera jamadenw ma. Kérenkérénnenyia la Sikaso maralamogow n'o ye ne boyorô ye.

O n'a ta bee, bi ma an bila ka an balima burudamenw deme. Modibo tile la, nisongo saralen kofe, karine wëre tun be di gatigw ma; duden

kelen-kelen tun wajibiyalen don ka Maliwari dorome 60 sara, k'obetaa diburudamew ma korn fe, ko kongo b'u ka yorô la.

Waati do fara na, u tun be na bôre kuraw di duguw ma. Gatigi kelen-kelen be no kilo duuru suma ka fara noggon kan, o be ke o bôrew kono k'u be taa ke ka Libi deme; ko kongo b'u ka yorô la. Mali sorodasi hake min tora burudamekélé la ani sisan koronfekélé la, dan si t'o la. Malidenw ka kan k'u fanga fara noggon kan ka banbaanciya in bancogo nini.

Yaya Mariko
ka bo Senu Bamako

An ka jamana ma se ka nénabô fôlô

Gelyea be Mali kono. Wa a gelyea taara ka fôli dan. Jamanaden bee be kule la, ko jamana be dingé kono. Bee dun fana be jamana jingincogo dòn dingé in kono; nka halibi a bocogo te ka jini. Walima dabali tigelenw selen te ka ben senma.

A kolosilen don ko mogosi te ka hamni ni jamana ye tuguni. Bee de b'a la k'a yerekunjore. Yerena fajini be ka mogow nîne jamana kô. Yuruguyurugu kôlelikuma min fôra, o be k'a to juguya. Faantanw ka yuruguyurugu be se ka kôle; nka fen te ka bo faamaw ta la. O dun kelen be k'an ka jamana to coron ka taa a fe. Surofenko ni yuruguyurugu be ka jamana sorô nagasi. Faantanta de ye

dimi ye jamana in kono. N'i ma surafen bo, i mako te nénabô. I ta be ke don o don taakasegin ye a nénabôbaaw dala.

Jamana in kono, hali hadamadenya sebënsikelen te sorô tuguni surafen ko. An bëna bo dingé kono cogo di? Jamana ma nénabô folo.

Jamanakuntigi kelen-kelen bee kumakan kera kokaje keli ye, ka yuruguyurugu ni surafenko kôle. Nka mogo m'a jini ka jamana tanga dingé ma; fo a yere tangali dingé kônbin ma. Mogô ka kan k'a to a hakili la, ko ni here te jamana dala, i kelen ka here be se ka ke fu y'i bolo don nataw la.

Noggonkobia here ninini na, tajurusara gelyea kono, ninnu

ye waleyaw ye, minnu b'a la k'an ka jamana tintin ka jigin dingé dun ju la.

Isa Jalo ka bo Kôdugu,
Dugabugu komini na Kati

Faama kewale jugu

Faamaw tun be lenpo kani duguw la waati min na ani senekemin en juru tun be don senekelaw la waati min na, gelyea caman tun b'a wari saracogo la. Senekela daw yere tun be juru sarako fila ke. Sabula n'i tun ye juru min sara, u tun b'a eresi di i ma. U na o na jurukani na u b'o nininkali ke. Mogodow bolatigelen don. A fana nèci tun te fo ka jeya mogow ye. Ni eresi tununna i bolo, i be laban k'a juru sara siye fila.

Lakolikalan kebaa caman be yen, n'u bilala baarada daw kunna, an senekelaw b'u sara. O bee la u b'an mako sa n'u këcogo jugu ye.

Bi bi in na, mogo caman be wula kono o dalen te faamakuma na. Sabula u b'a fo ko kuma kelen t'u da. Kuma kelen te mogo min da, o te tijefola ye. O waleyia in be faama ke maalankolon ye; kasoro faama man kan ka ke maalankolon ye.

Karimu Jara ka bo Nolobugu, Masantola komini na Kôlkanin

Poyi

N'an ka taa

Burema Keyita

N'an ka taa, n'an ka taa, Welekan barikama file, Fasodennuman, n'an ka taa, N'an ka taa te fojugu ye. Siginogonnuman, n'an ka taa, N'an ka taa ye Mali togo ye; Awô, anw bënbakek ma noggon soso mansabamara Jamana kôrò in ka kelen ya la, Malidenjuman, n'an ka taa, Malidenya ye miiriya numan ye.

N'an ka taa, n'an ka taa, O ye Mali jamu ye Mali cebaw, a' ye wuli, Jamana te dilan hakilila numan kô. Mali musobaw, a' ye wuli, Denmisênya te barika lamokonuman kô. Mali denmisênw, a' ye kalan, Djîne neema te sorô kalan kô. Kalande be kunfinya dibifara. Malidenw, a' ye n'an ka taa, Kelennajo ye sebesun nafa dögoya

N'an ka taa, n'an ka taa Kono kulu wulikan be bii fi, Faso te jo n'an ka taa kô. Faso te yiriwa, n'an ka taa kô. Fiyentôke, hine denmisênw na, Mogô be bi dòn nka i te sini dòn.

N'an ka taa y'o fura ye. Burema Keyita Akademi Kucala

BENKANSEBEN MIN BORA ALIZE FOKABENW NA KA ÑESIN BASIGI NI KANBENNI MA MALI KON

Anw, Mali goferenaman ani Jekulu Murutilen minnu y'u bolono bila bilasiraliseben na zulyekalo tile 24 san 2014 ;

Faralen pogon kan Alize dugu kono fokabenw siratige la, i n'a fo a fora bilasiraliseben kono cogo min, n'an bee sonna o bilasiraliseben konoko ma, ni bolonobila kera a la zulyekalo tile 24 san 2014, walassa benkan ka soro basigi kuntaalajan kono, n'o be ke geleya feere laban ye, geleya min n'o tun be koronfemaraw kono, n'o be wele ko « Azawadi » ;

An be foli kerenerennen ni tanuni ke ka nesin Alizeri jamana ma, o min kera cefojekulu nekun ye. Foli ni walenumandou be ka taa nin jekulu ninnu ma : Afiriki Tlebiyanfan Jamanaw ka Soryiriwajekulu ye, n'o ye SEDEYAWO « CEDEAO » ye, Afiriki jamanaw ka Kelenyat, Dijeselekenaani jamana horonyalen ka Tonba, n'o ye ONI « ONU » ye, Eropu jamanaw ka tonba ani silamew ka jekulutonba n'o ye OSI « OCI » ye. Foli ni walenumandou be ka taa nin jamanaw fana ma : Burukina Faso, Murutani, Nizeri, Nizeriya ani Cadi, n'olu fana be cefojekulu fe.

Fessefeli nemajolen kelen ko Mali geleyaw kan, kerenerennenla, geleya minnu be taanikasegin na koronfemaraw kono ;

An be cesirilen ka geleya ninnu sababuw silatunu pewu ani ka kanben lakika sabati, min sinsinnen be an jamana tariku kan, o min fana sinsinnen be kelenya kan, jamaden bese donni ye da kelen fe bonya ni karama kono, min be ki bese danbe batoli ye, n'o ye an ka jamana taabolo ye ;

An dalen don a la ko jamana, ka taane te sabati ni jamadenw ma fara pogon kan ka ke kelen ye, k'o sinsin taabolo kuraw kan, minnu be jamana to a cogo la, ka jatemine ke hadamadenw toli la u danbe la, ani ka jatemine ke jamana dugukoloko n'a soroko la ;

An b'a don ko Mali koronyanfan ka kan ka yirwa teliya la, soroko, hadamadenyako ni donko siratige la, n'o ka kan ka ke ni feere jonjon ye ;

An b'a don ko jaamanamara ka kan ka tali ke koronfemaraw ka tariku, u ka sekow n'u ka donkow kan, tariku y'a jira k'olu minnu ye geleya caman soro u ka jenmaya kono ;

An dalen b'a la ko lakana ka kan ka sabati, ka basigi ni hakilisi jiidi an ka jamana kono ani ka mara ke ka je, jelenya, hadamadenw ka hakew batoli, kiri kecogo numan ani pangilibalya keleli kono ;

An dalen b'a la ko binkanni ni jamanaw ni pogon ce ye kojugubakew ye walew ye, minnu ka kan ka kele wajibi la ;

An haminanko ye Afiriki sariyasebenw ni dijeseleke-naani sariyasebenw batoli ye ;

K'an hakili to benkanseben koro ni geleyaw la, minnu yera u waleyalu n'u kolosili la ;

An benna ko minnu kan, olu file :

YORO I : SARIYAW, LAHIDUW ANI SARIYA MINNU TARA FCGNCNCNKA ÙNABOLI KUNTAALAJAN KON KAMA

Bolofara 1: Sariyaw ni lahidu

Sariyasen 1: Bilasiraliseben hakilinu na, Fan fila mogow y'a jira k'u be nin sariya ninnu bato:

a) Mali jamana ka kelenya batoli, jamana dugukolo toil a cogo la an'a ka yeremahoronya batoli, ani ka jamana fanga ke demokarasifanga ye, bee b'i ka diine sugandi min kono;

b) Ka seko ni dongo ani kanko bolofara caman lakodon ni k'u jiidi, ani ka jamanakondou bese joyro don da la, kerenerennenla musow ni denmisenninw taw, jamanajo walew la.

c) Jamanadenw k'u yere ka kow penabu ni mara kecogo kura do ye, min be tali ke u haminankow kan;

d) Ka Mali maraw yiriwali damakeje la tali ke u kelen-kelenla ka soro nafabotaw la;

e) Ka ban ka diyagoyalifanga ke felajira feere ye ani k'a ke kumajongoya ni fokaben fognogonk dilaanfeere ye;

f) Ka hadamaden ka hakew, hadamaden danbe, yereya lakikaw ni sagoladiinedonw bato;

g) Yuruguyurugu ni pangilibalya keleli;

h) Terorisim, dorogufere ani walejukew (jamana kono ani jamanaw ni pogon ce) dabilali;

Sariyasen 2nan: Fan fila mogow ye lahidu ta ka nin benkan in kono waleya, k'u ka keta ke o siratige la.

Sariyasen 3: Mali kolatigecakedaw be labenw bese sabati ka nin benkan kono waleyalu jalatige, k'o ke Fan fila mogow bee ka hakilifalen-falen kono ani kolosili-jeckulu ka dene kono.

Sariyasen 4: labenb minnu latigeru nin benkan kono, n'u be waleya kelen-kelen Mali koronfemaraw kono, k'a soro dankari ma ke jamana fan ni benkanfeere kerenerennen na. Nin labenw be boli jamana maraw kan.

Bolofara 2: Fognogon penaboli kuntaalajan sariyaw

Sariyasen 5: Nin benkan in kun ye ka basigi tilennen ni kuntaalajan sabati Mali kono, n'o be ke sababu ye ka ben sabati kererejamanaw kono ani dije seleke naani jamanaw kono. A be tali ke fognogon banni na pewu kumajongoya kono, min sinsinnen be nin ko ninnu kan:

Azawadi togo

Azawadi togo be tali ke tije na, hadamadenya, donko,

miirina koroma de kan, Mali koronfemara jamaw kafolen be minnu na, n'olu ye jamana bolofaraw dow ye. Nin welecogo forobafaamuyali min be tali ke hadamadenya kan, ka kan ke beejebenkan ye, Mali jamana ka kelenya batoli la.

Feere minnu kunitlennaw ye ka basigi ni kanbenni sabati jamana kono

Geleya banbali minnu cookora Mali jamana sahelyanfan fs, olu ka kan ka nesini politiko sira fe. O la, benkanlajeba do bera sigi furancewaati kono, n'o be kolosili-jeckulu ka dene kono, wa jekulu kelen o kelen sen be don or la damakeje kono, walasa hakilifalen-falen dafalen ka ke Maliden bese ni pogon ce fognogon sababuw kan. O barosigi b'a wasadon Azawadiko la. A ka kan ka feerew boloda, minnu b'a to Mali be nine geleya in ko, k'a ka jamanandou ka dene don da la jamana donn siratige la, ani ka kabenni lakika sabati jamana kono. Sariyasen do be laben min b'e tali ke basigi, kelenya ani kanbenni kan jamana kono; o be ke beejebenka kono, walasa ka jatemine ke Mali ka fognogon ahalaya bese la, k'a ka kelenya n'a ka dugukolo kelenya waleya.

Feere minnu labekun ye mara kekonuman sabatili ye Ka fara feere kofolen korow kan, fognogon penaboli k'a ban pewu, te taa mara kecogo numan ko, min be jatemine ke sigidaw lahalayaw la n'olu be tali ke nin fen ninnu kan :

- kolatigecakedaw sigili waleya minnu be sinsin sigidalakodonnenw kan, ni, mogo sugandilenw b'olu kunna ;

- ka mara kofolenw bila u yerev k'u ka kow penabo, nka o be sinsin yerev sariya kan ;

- ka koronyanfan mogow ta ka wasa jamana cakedaw la ;

- Demokarasifanga sinsin ni kiiridaw lasoroli noggoyali ye kiri kunkanmogow la ;

- Ka kana ni lakanafeere do waleya, min sinsin-

nen be kelenya, bese sendonni ni joyrofa sariyaw kan ;

- Jamanadenw sen donni lakika la, kerenerennen-

nya la koronfemogow, sigida lakananiko penaboli la ;

- Ka kana tigilamogow bila ka taa jamana fen bese fe ;

- Ka koronfemaraw yiriwalicakeda do sigi senkan, kolatigecakedaw do ka nemogoya kono, min waleyalu hukumu kono, yiriwali taabolo kerenerennen labenna hadamadenya, donkow ani jamana cogoyaw ni waati yelemaw siratige. Yiriwali feere musaka be bo cakeda do fe min sigikun ye yiriwali kuntaalajan sabatili ye, n'o ka soro be bo jamana ni demebagaw kun.

- Dije seleke naani jamanaw ka lahidu tali ka nin benkan kono waleya ni k'u bato, ani ka dene ke o siratige la, politikko, teriyasira, nafoloko, baarakafeesreko ni baarakeminenko la ;

- waatfurance do bera bila benkan in bolonobi-lalen ko.

YORO II : POITIKIKOW NI JAMANA JOSENKOW

Bolofara 3: Jamana josenko hukumu ani dugukolo labenko kura

Sariyasen 6: Fan fila mogow ye lahidu ta ka josen labenben do waleya min b'a to koronfemogow, fas-

denjumanya kono, k'u yere ka kow penabo, ka tali ke yerev sariyaw kan ani ka joyrofa di o yoro mogow ma jamana ka cakedaw kono. Laben minnu latigeru o hukumu kono, olu file :

Sigida kono :

- Mara kopenabobulon do sigil be mara kono, min sugandira beekawote senfe ; se ni soro caman be labila o ka bolo kan ; fanga fana be bila a ka bolo kan kiri kunkanmogow la, wa baarakenafole fana be bila a ka bolo kan.

- Malidenw, kerenerennenla koronfemogow, b'u yere ka kow penabo o hukumu kono yerev sariyaw kan ani ka joyrofa di o yoro mogow ma jamana siratige la ;

- Sariyatbulon peresidan be sugandi beejekalata senfe. Ale de ye fangabonda ni mara nemogoya ye mara kono ;

- Latigelijekulu be Serekiliw ni kominiw kunna (serkili kolatigecakedaw ni komini kolatigecakedaw) minnu fana be sugandi beekawote senfe, birow fe, minnu be kolatigecakedaw peresidan ani meri sugandilen bolo ;

- Mara bese yamaruyala be k'u sagolatogo ta min yamaruyala fangabonda fe n'o be ke maraw lataamani sariyaw kono.

Jamana kono :

- Ka sariyatbulon filanan sigili taabolo lakuaya ani k'a waleya, n'a be fo o ma ko « SENA », jamana ka konseyew walima a mana ke welecogo fen o fen ye, min be sanga don a siya n'a ka keta la, ani k'a ke cakeda ye min ka baaraw n'a konoko be nin benkan kunitlen-jidi ;

- Ka jamanadenw seli nogoya sariyatbulonba la ni wotekoyorw cayali jamana kono walima ni feere lakika walew ye ;

- Ka feere tige cogo min, laadalamaakorobaw, musow ni denmisenninww be don marabolow togabulon kono ;

- Ka joyrofa di koronfemogow caman ma kolatigecakedaw ni forobacakedaw la (kelejama ni marabon-daw la).

Bolofara 4 : Fangaw ni sew tilacogo

Sariyasen 7 : Fan fila mogow benna a kan ko joyrow ni baaraw ka kan ka tila jamana ni sigida lakodonnenw ce, walasa ka jatemine ke fasodenew ni sigidalamogow ham-inankow la.

Sariyasen 8 : Maraw be se ka latigeli ke nin ko ninnu kan, sariya hukumu kono :

a) soro, hadamadenya ni donko yiriwali poroga-

ramu n'a boodali ;

b) dugukolo labenni ;

c) forobabaarakeminew ni hadamadenya sabatilicakedaw sigili n'u penaboli (dugumakalan ni ba-

radegekalan, kenya, lamini, donko, siraw, kunafoni-

diminenw, minnu be mara ka bolo kan, kuranko, jiko ni saniyako) ;

d) sene, baganmara, monni, kugokonofewn

topotoli, donitaw, jago, isiniw, bololabaara, turismu,

donitaw maraw ni pogon ce ;

e) baarakenafole ni soro ni musakaw jate-

bosbeni mara kono ;

f) Nisongow ni soro latigeli n'u waleyalu ka tali ke

jamana ka jateminen pereperelatigelen kan ;

g) takisikow penabocakedaw ;

h) bolomademewi soro ;

i) diinew sagoladonni

j) jenogonya walawalannen ni filaninteriya.

k) jamana lakanani ni kasaraw topotoli

Sariyasen 9 : Sigidalakodonnenw ka jalatigeli be wa-

leya n'u lakodonna ani n'u lasera jamana togolamogo

ma. Sew tilali latigelen be sariya fe, minnu ka kan ka

lase sigidalakodonnenw ma, ka tali ke politikifangaw

dan sigili kan.

Bolofara 5 : Jamana togolamogo sigili ni baaraw kecogo segesegi

Sariyasen 10 : Jamana b'a togolamogo kelen sugandi

sigidalakodonnenw kono, walasa ka forobanafa lakanan.

O la, be goferenaman ka taabolo nefo porozebaw kan,

ka soro ni hadamadenya yiriwaleferew ni dugukolo labenni baaraw nogoya.

Sariyen 11 : Jamana togolamogo be baaraw kecogo

segesege, n'u be tali ke sigidalakodonnenw ka sebenw

dilanw kan. O segesegeli kecogow pereperelatigelen be

sariya fe.

Sariyasen 12 : Fan fila mogow benna a kan ka jamana

ni maraw ka yiriwaleferew ke fen damadou kan, k'a soro

dankari ma ke jamana ka ketaw la. O kow ye :

- yiriwaleferew waleyalu minnu latigeru jamana

ni forobacakedaw walima kenyereyecakedaw fe nin

mara ninnu kono.

- kungokonosorow nafaboli, kerenerennenla

ka dugujukoronafole ;

- fen o fen, n'o be tali ke nin benkan in kan.

Bolofara 6 : baarakenafole ni feere

Sariyasen 13 : Farankan min ka kan ka ke tali ke tak-

isiw, sigida nisongow sarataw hake pereperelatigelen kan,

i n'a fo a fora cogo min nin benkan in sariyasen 8 nan kono, mara kelen o kelen be se k'a ka nisongow sarata

latige ka tali ke a ka sorocakeda n'a ka yiriwali kunitlen-

<p

la.

Bolofara 9 : Soredasiw ni lakan tigilamogow laseli ja-**mama fan bee fe**

Sariyaset 21 : kekeceew ni lakan tigilamogow talenw be lataa jamana fan bee fe ; nka o be ke doonin-dooin k'a damine benkaseben bolonobiladon na, koronfemara bee kono. O baara be ke MOKU « MOC » ni MINISIMA « MUNISIMA » ka nemogoya kono.

Sariyaset 22 : koronfemara mogow caman ka kan ka ye kekecew tila-tilalenw na, wa nemogoya fana be d'u ma, walasa ka dannaya sinsin ani ka maraw ka lakanako sabati.

Bolofara 10 : Yelema donni soredasiw ni kana tigilamogow ka kow la

Sariyaset 23 : Fan fila mogow benna a kan ka yelema waleya jamana ka lakanako la, ka tali ke kewale korow la ani k'i sinsin farafina tonba ni dije seleke naani tonba k'a sariyeben kan.

Sariyaset 24 : Goferenaman n'a jenogonw ka deme kono, be feere bee tige lakanacakeda sigili waleyal kama, minnu be se ka jamana lakanamagow penabo ani k'a joyoro fa mara lakanako jidi la.

Sariyaset 25 : Fan fila mogow benna a kan ka jekuluba barikama do sigi lakanako kama, sigidajekuluw kelen-kelenna be don jekulu min kono walasa ka miiriya dafalen ta lakanako kuntilenna kura kan, ka tali ke sigidaw, maraw ni jamana ani dije seleke naani daliluw jongon kan.

Sariyaset 26 : Lakan sabatilijekulub : be lajiniw ke mogow sugandilicogow kan jodaw la, walasa ka ben sinsin ani ka joyorow fa baarajedon kono.

Sariyaset 27 : Yelemani donni soredasiw ni kana tigilamogow ka kow la hukumu kono, polisijekulu do be sigi senkan min be bila sigidalakodonnen ka mara kono, u ka poliskormago kama.

Sariyaset 28 : Sigida lakanani bilasirallijekulu do, ni jamana, mara, sigidaw ni sigidalamogow fangabondaw ni togodalamogow be min na, be sigi senkan ka bila sigida nemogo ka mara kono.

Bolofara 11 : Binkanni keleli

Sariyaset 29 : Fan fila mogow ye lahidu ta ka terorisimu n'a bolofaraw bee kele n'o ye mogofaga bolo-dalen ni dorogufeere ye.

Sariyaset 30 : Fan fila mogow benna a kan ka kelebo kerenkerennenw sigi senkan walasa ka terorisimu ni mogofaga bolodalenw kele.

YORO IV : HADAMADENYA, SCRO ANI DONKO YIRIWALI

Bolofara 12 : Yiriwali feere kerenkerennen

Sariyaset 31 : Fan fila mogow benna a kan ko jamana ka kan ka yelema don sigida yiriwali taabolo la walasa sigidalakodonnenw ka yamaruya k'u ka yiriwalifeere laben jenogonya taabolo kono, min be tali ke sigida soroko n'a donko kan ani ka kow jatebosebenw dantige jelonya la fan bee fe.

Sariyaset 32 : Mara fila walima mara werew be ka bolokorobaarayoro lakikaw sigi senkan, nka o be ke i'n'a fo sariya y'a pereperelatige cogo min, walasa k'u sorosiraw ni hadamadenyasi raw yiriwali jidi, ka tali ke u ka sew kan i'n'a fo o nefolen be cogo min benkan in kono.

Sariyaset 33 : Koronfemaraw yiriwalicakeda do sigira, min be bilasirallijekulu do nemaya kono ; o bilasirallijekulu konomogow ye mara kolatigebulon togolamogow ye, minnu be baara pesinnen be baara ni feerew tilali ma demejogonya hukumu kono, walasa soro ni fan werew ka yiriwa.

Sariyaset 34 : Yiriwalifeere kerenkerennen do labenna cakeda in kama jekulu ni goferenaman fe, jenogonya ka deme kono ; a musaka bobaga ye wariboksesu do ye, min bilala senkan yiriwali kuntaalajan kama.

Sariyaset 35 : Feere labenkun ye ka koronfemaraw ka yiriwali taamasyen ni mara tow ta damakeye ; o be waleya san 10 fo san 15 kuntaala kono. A waleyalu kolosili be ke bilasirallijekulu de fe, baarakcakedaw ni fangabondaw ka deme kono.

Sariyaset 36 : Fan fila mogow benna a kan, benkan in kolosili jekulu ka nemaya kono, ka kiimenijekulu do sigi senkan Mali koronyanfan fe, walasa ka haminankow nini faantanya barika dogoyali kan yoro kono. O baara be ke kalo saba kono, benkanseben bolonibilalen ko. A be nini dije waribonba, Afiriki jamana yiriwalibanki, n'o ye BADI « BAD » ye, ani silamew ka yiriwalibanki, n'o ye BIDI(BID) ye, u ka deme ke baara iñ waleyalu la, goferenaman, dije cakedabaw ani yoro yiriwata mogow ka hakilafalenfalen kono.

Sariyaset 37 : Warjinilajebe be sigi senkan kalo fila, yiriwalifeere kerenkerennen dilannen ko. Laje bena bilankorokesu do sigi yiriwali kuntaalajan kama, min bera ke yiriwalifeere kerenkerennen musakaminen ye.

Bolofara 13 : Wulikajo ka pesin koronfemaraw yiriwali ma.

Sariyaset 38 : Koronfemaraw yiriwali cakeda be jamana ka deme sere i'n'a fo benkan in y'a pereperelatige cogo min.

O la, fokaben benna a kan ka feerew bee waleya, waati surunnin, waari hakelama ani waati jan kono, minnu kofora farankan kono, n'o be tali ke soro, donko, seko ani hadamadenyako yiriwali kan.

Kolosili jekulu ka pogonye folow senfe, goferenaman bera seben do dantige, min b'a ka lahidu talenw pereperelatige o hukumu kono, a b'a fe ka feere minnu waleya ani lahidu tiimene bolodasen labenni i'n'a fo ben ker'o kan cogo min, nin dakun ninnu siratige la :

- hadamadeny sabatilicakeda ;
- baarakelaw yiriwali ni se dili ye u ma ;
- cikebaaraw yiriwali (sene, baganmara ani baaraw minnu pesinnen be baganw marali n'u topotoli ma) ;
- sirabadilanw walasa ka taakasegin pogoya

koronfemaraw kono;

- dugujukoronafo ni tileyeelenkuran ;
- baarako, kerenkerennenya la musow, denmisenninw ni kelekecekoro ka baarako ;
- nafasorocakeda sigili sigida la ;
- ka sorosirasiraw dayele kelenebolibaga seginenw ni desebagato werew ye, k'u danbe segin u ma ;
- bololabaara, turismu, jago ni kunnafonidi ;
- kalan ni ladamuni.

Sariyaset 39 : Fan fila mogow benna a kan, min ye kalan k'ni donko siratige ye, ka nin feere ninnu tige :

- ka kalan porogaramu dilan ka ben maraw ka hadamadenya ni donkow ma ;
- ka sigidaw kanw ni sebennicogow yiriwa ;
- ka kalan kun folo ni kun filanw sinsin, o la, jatmine be ke bee sendonni kalan na' ;
- Ka sanfekalan cakedaw dayele ;
- Ka donkoyirivalisow ni fenkoromarayorow (mizew) dayele maraw kono ;

- Ka nin maraw ka donkow jidi, sigida la, mara kono ani jamana ni dije kono.

Sariyaset 40 : Mara yiriwalicakeda do be dayele mara bec kelen-kelenna kono walasa ka maraw ka sew sinsin baarako siratige la, min be ke sababu ye ka goferenaman ka lahidu talenw tiimene kiime ; Cakeda kura in be maraw/jamana ka marabonda de kono, a nemogoya be mara kolatigebulon peresidan de bolo ;

Sariyaset 41 : Maraw ni jamana kono, benkanporogaramu dilan baara caman porogaramu sigili kama, jamana ka wajibiyaw keli sariya kono, soro ni hadamadenya yiriwali hukumu kono.

Sariyaset 42 : Jirama ye lahidu ta ka sigidalamogow sendon sorow ni bolomadmenafolow ninini n'u laba-ali la, minnu be soro sigida sorow ninini n'u nafabolli la, jenogonya walawalannen sorow ani benkan minnu latigera jamana fe, soroko siratige la.

Sariyaset 43 : Jamana ye lahidu ta ka jenogonya-porozew yiriwa, minnu miiriya tara sigida la. Feerew be tige ka sigidalakodonnenw sendon benkanjuruw ni yiriwali deme labenni, kunceli ni waleyalu la.

Sariyaset 44 : Yiriwaliporogaramu lajeli be ke demejogonya fe nafoloko siratige la, kolosili jekulu ka nemogoya kono.

Sariyaset 45 : Demebaga fen o fen ye taabolow laben walima ye miiriyaw ta saheli kama, a nininen b'olu fe u k'u ka keta folo ben Mali koronfemaraw haminankow ma ani nafa min be basigi ni lakan sabatili ma nin mara ninnu kono.

YORO V : KANBENNI, KIIRI ANI HAMADENW DEMENI

Bolofara 14 : kabenni ni kiiri

Sariyaset 46 : Fan fila mogow benna a kan ka kanbenni lakika yiriwa, minu sinsin be nin kow kan :

- Sariyaset do labenni ben, kelenya ni kanbenni kama ;

- Kiiriko sabatilifeere boloale jugu fen o fen be ta da ni « tipe, kiiriko ni kanbenni » komisiyon penamayali ye ;

- Baarabolo do sigili yurugyuruugu ni nafolo supeni keleli kama ;

- segesegelikomisiyon do sigili, min ka baara be nesin kelelaadaw n'a sariyaw sosoli, mogofagawalew, silatunufagali, binkanni cemimusoya siratige la, ani sariyasowale werew ka nesin hadamaden ka josariyaw ma, ben nejinini jamana fan bee fe.

- sonni a ma ko yafa te se ka ke kele laadatine n'a sariyasoso ni hadamadenya silatununi fagaliv ma cogo si la, wa u sonna fana u ni segeselikomisiyon ka je k'o baara ke ;

- yafa te se ka ke kele laadatinebagaw n'a sariyatinebagaw ni hadamadenya silatununi kebagaw ani minnu binna musow, npogotigininw ni denmisenninw kan k'u lanjabia kele in kono ;

- kiirifanga sinsinw alasa ka sariya bolili waleya jamana fan bee fe ;

- lahidu tali ka yelema don kiiriko la walasa kiiri kunkankomogow ni kiiridaw be gere nogon na, k'a sew jiidi, ka dansigi nangilibalya la ;

- ka laadalaferre ni laadakow labaara k'a soro dankari ma ke jamana sariya la ;

- kiiriko demeni ni kiiri kunnafoniko forobayali fasodenw ka hakew kan ;

- ka kalan naftama jiidi kiiriko baarakela bee ye ;

- laadalafanganemogow joyoro sankorta n'u ka musakaw tali ye ;

Bolofara 15 : Demekow

Sariyaset 47 : Fan fila mogow ye lahidu ta ka sababu waleya, minnu be mogo bolilren seginni n'u bisimilali nogoya ani ka feere tige u ka musakako la, ka tali ke Afiriki ni dije sariyasebenw kan ani afiriki benkansebenba min tara san 1969, min be panimabolibagaw ka geleyaw penabo, ani Kanpala benkanseben min tara san 209, n'o be kuma mogo bolilren lakanako kan afiriki kono.

Sariyaset 48 : Fan fila mogow b'a jini cakedaw ni hadamadenw demenjekulu fe u ka ketaw kokorodon minnu be panimabolibagaw seginni, u bisimilali ani u ka baarasoro teliman nogoya.

Sariyaset 49 : Fan fila mogow ye lahidu ta ka sariyaw yiriwa ani k'u bato, minnu be tali kehadamadenya ni tilenrennya kan, n'olu ye hadamaden demeni waleya. U ye lahidu ta fana ka ka mogo nangi, minnu be nin deme ke togojininan ye politikko, soro walima sorodasiko siratige la, ka demenjekeda lasoroli nogoya ani ka mogo

ka lakanako sabati.

YORO VI : WAJIBIYAW NI DEME

Bolofara 16 : Fokaben mogow ka ketaw

Sariyaset 50 : Fan fila mogow y'a don ko wajibya folo min be benkan sabatili la, o ye kankelentigya ye, u ka

dannaya n'u ka lahidutigya, ka benkan in kono bato ani k'a labenw bee waleya, u ka jamana ka kanbenni nafa kama, ani basigi, lakan k'ni basigli sabatili Mali kono ani keresfajamanaw kono.

Sariyaset 51 : Fan fila mogow b'a jini politikitonw ni sigidajekulu fe, kerenkerennenya la musow ni denmisenninw ka jekulu, kunnafonidisow, laadalakunnafonidilaw, laadalajemogow ni dijenejemogow, u ka deme ke benkan kuntilennaw sabatili la.

Bolofara 17 : Cefobaga joyoro

Sariyaset 52 : Cefobaga, n'o la, ali basigi, lakan k'ni basigli sabatili la. Sariyaset 53 : cefoli be ke sababu ye ka benkan waleyalu ni Mali demen wulikajo kokorodon dije kono.

Bolofara 18 : Dije seleke naani mogow joyoro

Sariyaset 54 : Dije seleke naani mogow ye nin benkan in batoli seere ye; o la, u cesirilen don k'o baaraw senkoromadondon, kerenkerennenya la :

- dijenelekenaani tonba, Afiriki Tonba, Eropu Tonba, Silamew ka Tonba, ni jenogon werew, ye lahidu ta ka benkan in waleyalu kokorodon

- Afiriki Tonba bolofara min nesinnen be basigi ni lakanako ma ani dije seleke naani tonba ka bolofara min nesinnen be lakanako ma, a nininen be olu fe u ka deme don benkan in ma, ani k'a kolosili ke a waleyalikola ; ani fana, ka nangilifeere dabali, mogow kama, minnu b'a fe ka geleya don lahidu talenw waleyalu la ;

- A nininen be dije seleke naani mogow fe, u ka benkan waleyalu bilasira ni wariko, baarakeminen ye benkan, DEDEYERI « DDR », ESIYESIYERI « SSR » ni binkanni keleli te taa waleyalu minnu ko ; u ka kan k'u joyoro fa nafolobotako la, min jate minena ; o la, u b'u wasa don lajeba la min be ke benkan waleyalu nafolopini kama.

Sariyaset 55 : Fan fila mogow ye naniya ta ka jamadenw ni dije seleke naani baarakelaw ka baaraw kiime ni k'u kolosi.

Sariyaset 56 : MINISIMA, dije seleke naani tonba ka cakedaw ni porgaramu ani jekulu fen o fen, ka kan k'a joyoro min ta ani a kan ka bolomademe naftama min ke benkan in waleyalu hukumu kono, olu be tali ke waati ketaw de kan, u cibagaw ye min kalifa u ma.

Bolofara 19 : Benkan kolosili jekulu

Sariyaset 57 : Fan fila mogow benna a kan, ka kolosili jekulu ni waleyalu jekulu do sigi nin benkan in bolonobilal en ko ben ni kabenni kama Mali kono.

Sariyaset 58 : Benkanseben, basigi ni kabenni kama (CSA) konomogow file : Mali goferenaman, jekulu murutilen minnu b'u bolono bila nin seben in na ani cefolaw (Afiriki, Burukina Faso, Murutani, Nizeri, Cadi, SEDEYAWO « CEDEAO », ONI « ONU », OSI « OCI », IYA « UA », IYE « UE ». ONI « ONU » bolofara min ka baara nesinnen be lakanma, o ka lasigiden ka kan ka ye kolosili jekulu ka baaraw la. SEYESIYA « CSA » be se fana, n'a kun be, ka baarakela werew ni nafolobocakeda wele u k'u sendon baara in na.

Sariyaset 59 : SEYESIYA « CSA » ka baaraw ye :

- Fan fila mogow be benkan labenw waleyalu, u kolosili an'u segesegeli ke, k'a soro a ma dankari ke MINISIMA ka baara la;

- ka bolodaliseben do laben benkan labenw waleyalu kama ani k'a bato;

- ka benkan labenw n'eo ni fognoye kera fan fila mogow ce;

- ka fan fila mogow cefo, n'o ni keli ka kan;

- ka goferenaman deme a ka feere lakikaw ta benkan labenw waleyalu kama; nin ko ninnu fana sen b'o la:

i. forobacakeda walawalannen ni cemabolenw ka ke koronyanfan fe;

ii. ka sariyaw ta minnu be benkan kono waleyalu nogoya;

iii. baarakefere lakikaw laseli sigidalakodonnenw kono, u lataamani k

III

Sariyaset 64: kolosikela be deme soro a ka baara hukumu kono.

CTC VII : LABEN LABANW

Sariyaset 65: nin benkan in labenw n'a farankanw te se ka yelema ni jekulu minnu y'u bolonabila a la, b'ee ma son a ma, kolosilijekulu ka hakilina sorolen ko.

Sariyaset 66: Farankanw ye benkan yorow lakkikaw ye wa nafa min be laben tow la, o nafa kelen de b'u fana na

Sariyaset 67: Nin benkan in waleyalib be damine kabini fan fila mogow ni cefola b'u bolono bila a la don min.

FARANKAN FOLO : Furancewaati

Sanni benkanseben sariyaw b'ee ka sigi senkan, ben kera nin furancelakoketaw kan. Olu ka kan ka ke furancelawaati kono min waleyalib be damine bolono bilali bakurubabenkanseben labannen na min be tali ke ben na. O waati kuntaala b'a ta kalo tan ni seegin (18) ka taa se ka mugan ni naani (24) ma.

O furance kono, lajini ye ka nogoya don dabaliw sigili la senkan ka fokaben ke Malidenw ni pogon ce, ka Mali kura sigi senkan, jamana kelen, demokarasi matarafen ben min kono.

Nin b'ee sababu ye, Ala barika la, ben ni jemufanga sabatili ani hadamadenw ka sonnogonye siyacaya ni donkocaya kono.

Furancewaati konona na, jamanaden minnu bora jamana kokan k'a sababu ke k'e ye, olu ka seginni ka ke, k'u ka sigiyoroko an'u ka baarakow nenabo ani fana nankata ye minnu soro ka deme ke ka jesin olu ma.

Furancewaati ka lajini n'a kuntaala.

Bolono mana bila benkanseben na, Furancewaati be dayele o yoroni b'ee. O konona na, sanni sariya talenw ni maracogo minnu kofolen be benkanseben in kono, olu ka latige an'u waleyalib be damine, dabali kerenernenw minnu be tali Mali koronfemaraw maracago la, olu be sigi senkan ani k'u waleya.

O dabaliw kun ye :

- ka sigasiga bo a la pewu ko sariyaw b'ena ta minnu be tali ke jamana josenw kuraw sigili n'u waleyalib la, josen minnu jesin be politikiko, kanako ni lakanako, soroko, hadamadenko, sekoi d'ondonko, sariyako yiriwali ani jamanaden C'labenni ;

- ka wote sariyaseben laje k'a kuraya ni yelemaw ye walasa, furancewaati in kono, sigidaw ni maraw ani jamana kono, kalataw ka ke cogoya la min b'a to sisan benkanseben in kono k'o ka seka waleya ;

- ka dabaliw ni labenesisraw waleya minnu be tali ke ben seginni na, kojugukew dibilali la, ka yelema kuraw ke ka pesin kana ni lakanani ma walasa ka kana baarakelaw ka sew sabati kosebe an'u ka fasodennumanya ;

- ka janto ke kosebe walasa sonni ka ke sariya talenw ma walasa ka dankari binkanni ni dantewalew la ani fana ka dansigi denkerewe ni kojuguke kolokololi la ;

- ka benkanseben in waleya sarati talen kono. Walasa jamana baaraw kana jo, josen minnu be senna taa be ke ni olu ye fo

ka taa se benkasebenni in kono k'ow sigili la senkan.

- ka nemogow sigi koronfela komini ni serikiliw ani maraw kono furancewaati kono ; o mennenba ka ke kalo saba bolono bilali ko benkanseben in na. U tacogo, u ka baaraw b'ena latige fokaben kono baarakeljogon b'ee lajelen fe.

- teliya la, ka sariyassebenw sigi senkan walasa benkanseben kono k'ow ka seka waleya;

- Goferenaman b'ena dabali b'ee tige walasa, kalo tan ni fila (12) kono, Depitebulon ka wote sariya kura latige ;

- Jekulu minnu sigira senkan benkanseben in kono, olu be kalataw baaraw ke maraw ni sigidaw la furancewaati kono. O be ke i n'a fo benkanseben y'a fo cogo min. Kewaati sarati cayalenba ye kalo tan ni seegin (18) ye.

Iaseginni na an ka kelabolow kono .

b. Celataamadabali kene sigili senkan min be wele MoKU "MOC" ani yorokolosi fanga ani finitigiaalan-ni.

- Tile 60 kono bolono bilali ko benkanseben na, SETeSI ka nemogoya kono, Celataamadabali kene (MoKU) ani jekakolosiyaalaw sigira senkan ;

- SETeSI be bilasiraleben walanwalannen laben k'a dajira, a konomogow n'a ka baaraw be pereperelatige. Bilasiraleben in be kelabolofangaw ni kana togolamogow, Celataamabagaw ani Pilatiforumu mogohake pereperelatige moku kono ;

Celataamadabali kene in nemogoya be ke soroqasi jalatigiba do ye, o ka dankan be ke Celataamabagaw togolamogow kelen ye ani Pilatiforumu togolamogow kelen

MOKU ni dineselekenaani lakanafangaw b'u bolo di pogon ma ka baara ke ;

MOKU ka baara ye ka jekakolosiyaalaw boloda ani k'u waleya, n'o be ke Mali sorodasi sen be soro a la, ani Celataamabaaw ni Pilatiforumu. N'a yera ko nafa b'a la an i n'a be se ka ke, MINISIMA ni dineselekenaani kelefangwa minnu be yan, olu ka deme be se ka niini (o la, MoKU be yorokolosiyaala kecogow n'a kewaati jatemine). Yoroyaala folo ka kan ka ke, a meennenna tile 60 bolono bilali ko benkanseben na ;

MOKU ka baara ye fana ka sorodasi murulenw ka waleyaw n'u taabolow boloda ani k'a waleya u ka yorokelennasigi kuntaala kono ;

Bolono bilali benkanseben na, o tile 60 kono, SETeSI ni MoKU b'ena basigili labennibaaraw bolodaseben dajira, ka nesin Mali koronfela ma. O bolodaseben kono finitigiaalanni joyoro b'ena ke belebele ye marifatigivi ka yorokelensigi la, ani lajeresi ni keledabila. Bolodaseben ka lajini b'ena ke jantoli ye walasa yorow kana lakenya kolosiliko nasira fe yorokelennasigi waati, sann'a ce an'a kofe.

c. Sorodasi marifatigivi ka yorokelennasigi

- Tile 30, bolono bilali ko benkanseben na, sorodasi marifatigivi yorokelennasigiyow/lajeresi ani keledabila, SETeSI b'o baara b'ee nejin'i k'a bila. MINISIMA be yorokelennasigiyow labenni baaraw damineni latige. U b'ee be laben sarati kono min cayalenba ye tile 120 ye

- Tile 30, bolono bilali ko benkanseben na, baaraketaabolo min latige feburuyekalo tile 18 san 2014 ka jesin yorokelennasigi ma, SETeSI b'o nejamaya, ani fana, yorokelennasigi damineni waati be pereperelatige a fe ;

Tile 30, bolono bilali ko benkanseben na, jekulu murulenw be seben laben k'a di SETeSI ma, seben min be u ka sorodasi hake n'u ka maramafenhake dantige; o be ke sarati kono minnu dantigera feburuyekalo tile 18 baaraketaabolo kono.

II. Keledenkorow ladonni jamana kelabolow kono

- Tile 60, bolono bilali ko benkanseben na, keledenkorow laseginni baarakeljuku be sigi senkan ;

- O baarakeljuku mogow ye : sorodasifangaw ni lakanani togolamogow, Celataamabaaw ani Pilatiforumu togolamogow. Jekulu in ni Benkanseben in waleyalib kolosilikombe b'u bolo di pogon ma ka baara ke ;

- Jamanakuntigisariyaseben b'ena baarakeljuku konomogow pereperelatige, u ka baaraw ani a lataamacogo. Jekulu in b'ena baara ke jamanakuntigi ka nemogoya kono. O de b'ena mogo faamuyalen sugandi, a ka c'a la b'ee sonnen be mogo min ye walasa o ka ke jekulu in kungti ye;

- Tile 90, bolono bilali ko benkanseben na, Laseginni jekulu, a ni Bulonba min jesin be ..., olu be je ka daililiw yorokelennasigi waati, ani keledenkorow laseginni daililiw Jamana ka kelabolow cela, u ka jalakow fana be nenabo ;

- O kama, keleden murulenw b'u ka sorodasi lasegintw b'ee lajelen fogow seben, Goferenama be dabali kene sigi senkan walasa ka laseginni in ke sarati kono min te teme kalo wooro (6) kan i n'a fo benkanseben y'a fo cogo min. Baara be ke Laseginni jekulu ka kolosili kolo ani eReSYeSI (RSS) Bulonba ;

Laseginni jekulu ni eReSYeSI (RSS) Bulonba ka baarakeljogonya kono, a be jaladicogo ni joyoro yelema baara ke minnu be dajira kolatigebagaw la. Keleden murulenw cela, minnu tun ye jalatigebaw (ofisew) ye, n'olu be lasegin, olu ka jala dogoyalenba be ke u ka jala koro ye. Minnu te sarati folenw dafa ani minnu ka lani ni te laseginni ye, eretreti musakaw be yamaruya ou ye.

III. kelekeminew bilali, finibila ani sigidalalaseginni sidaw la ni deme ye (DEDEYeRI)

Tile 60, bolono bilali ko benkanseben na, kelekeminew bilali, finibila ani sigidala - seginni jekulu be sigi senkan.

- Jekulu in ni Benkanseben waleyalib kolosilijekulu b'u bolo di pogon ma ka baara ke ;

Jamanakuntigisariyaseben b'ena jekulu in konomogow pereperelatige, u ka baara ani jekulu in lataamacogo. Jekulu in b'ena baara ke jamanakuntigi ka nemogoya kono. O b'ena mogo faamuyalen sugandi walasa o ka ke jekulu in kungti ye;

DEDEYeRI jekulu mogow b'ee mogo : sanfpoliti-jekulu do, baarakeljuku kerenernenew, minnu b'ena u bolo di pogon ma ka baara ke, u bolofaraw fana b'ena ke maraw kono ;

Baarakeljuku mogow b'ee mogo faamuyalenbaw ye ani sorodasi ni kana tigilamogow, Celataamabaaw ni Pilatiforumu togolamogow, ani minisiriso dow, ani sigidaw togolamogow ;

Tile 60, bolono bilali ko benkanseben na, DEDEYeRI jekulu ni benkanseben waleyalib kolosilijekulu ka baarakeljogonya kono, DEDEYeRI kama, a be baarakeljodaseben jonjon laben b'ee be dije ni min ye, bolodali in be tali ke musakakow fana na;

DEDEYeRI jekulu be deme soro feerekirorok siratige la ka bo MINISIMA yoro la ani baarakeljogon werew.

IV. Sorodasi ni kana tigilamogow bilali baarada kuraw la

Tile 60, bolono bilali ko benkanseben na, moku, Moku (ni SETeSYeSI b'a joyoro fa) be baarakeljodaseben dajira Benkanseben waleyalib kolosilijekulu ka Kana Baarakeljekulu la, min be tali ke an ka sorodasi laseginni na baaradaw la, sorodasi minnu tun be Mali k'ron fe n'u ka sew sankorotara.

O baarakeljodaseben n'a waleyalib saratiw, olu sinsinnen be baarakeljodaseben were waleyalib kan, n'o ye kana labennibaaraw minnu ka kan ka ke k'ron fe minnu b'u janto sigida n'a lamini na, siranjekow ani haminakow minnu be tali ke kanako la ;

Sorodasi jekulu minnu mana labeni k'u bila ka taa baaradaw la, u ka baarakeminen dafelen be di u ma, wa u doni mumme be ta Faso fe musakako nasira fe

Sorodasi ni kana tigilamogow bilali baaradaw la, o te taa musakako ko min be tali ke dugumogow ka basigi ani jamana yere lakanani, jamana ni jamana werew lakanani ani binkanni keleli.

V. Yelema kuraw donni kelabolow ni kana baaradaw ka baarataabolow la

a. Tile 60, bolono bilali ko benkanseben na, MOKU, jamanakuntigisaben min be tali eReSYeSI (RSS) Bulonba sigili la, yelema be don o konoko la walasa ka do fara kelabolu murulenw togolamogow hake kan minnu bolono ka kan ka bila benkanseben na, ani sigidajekulu b'ee lajelen. B'ee lajelen be ben yelema ketaw kan an'u waleyalib bolodaseben ;

Tile 60, bolono bilali ko benkanseben na, eReSYeSI (RSS) Bulonba be mogo walima jekulu faamuyalen bila ka segesegeli ke kelabololoko ni kanako kan, o be ke ni baarakeljogon ka deme ye, dugumogow sen be don a kumaw la, walasa ka yelema taabolo jonjonw jatemine ;

eReSYeSI (RSS) Bulonba be kana baarakeljekelu b'ee lajelen ka baaraw pereperelatige ; n'o be ke janto be danfaraw la bonya nasira fe (dugubaw, dugumisenw, wulakononaw, saharakungow, bolimafenw taasiraw, temesira kerenernenew minnu fe temeni ye wajibi ye, ani dancelakenew). Nin b'ee be ke ka sinsinni ke lajini fana kan (dugumogow lakanani, kirisariya, mogomine ani sariyalapangili waleyalib, kungotjewalew keleli, hadamaden se te wale minnu na, lakananibaaraw, tnejirawalew farapogonkanni, segesegeliw, jamana dugukolo lakanani, dancew topotoli, kunnafonjinji, kana baaradaw topotoli n'a kolosili, ani ko werew...) eReSYeSI (RSS) Bulonba be cesiri kelebolow ni kana baaradaw segesegi n'u kolosili sabati fan b'ee, faabaw kono ani sigidaw la. A b'a cesiri fana walasa sariraw ka bonya.

b. Jamana kono polisi kura sigili senkan Kalo 12, bolono bilali ko benkanseben na, jamanakuntigisariya be ta min be jamana polisi taabolo kura sigi senkan ani k'a ka baara pereperelatige. A be pereperelatige ke fana polisi taabolo kura in ni kana cakeda tow ni pogon ce. A be baarada labencogo dantige, denmisewn tali daililiw jatemine, kalanko, taabolo kura in ka kan ka siri minisiriso min na, mara k'ecope ani segesegeli.

c. Kana sigidalajekuluw sigili senkan, n'o ye SESEYeLeSI (CCLS).

Tile 60, bolono bilali ko benkanseben na, Kana sigidalajekuluw be sigi senkan jamanakuntigisaben fe, kerenernenenya la folo maraw, o kofe kominiw kono (SESEYeLeSI kelen be sigi mara kelenkeleenna kono, a dagayoro be ke mara faaba ye ; SESEYeLeSI kelen be sigi komini kelen o kelen kono) ;

SESEYeLeSI mogow ye kana ni kiiriko tigilamogow ye sigidaw la, ani polisi taabolo kura togolamogow, sigidaw togolamogow, sigidaw la laadala jemogow, diinemogow batolikewl nemogow, sigidala mogo gansanw, musotonw ni denmisenton b'o la. SESEYeLeSI b'a hakillila di kana sigidalajekuluw ni kana baarakeljekelu tow ka baaraw kan ani ka ko keta gelenw seme u la. O b'ee kofe, a ka kan k'a joyoro fa kunnafoniw dili la dugumogow ma, k'u lafaamuya ani ka feerekirorok minnu ka haminakow nenaboli la.

SESEYeLeSI be tonsigi ke, a dogoyalenba ye sijne kelen ye kalo kono walasa ka kii meni ke kanako kan walasa ka ko ketaw dajira.

FARANKAN 3NAN : Baaraw ni poroz waleyataw soro, hadamadenya ani seko ni d'ondonko siratige la Mali koronfemaraw la waati surun, mankan ani kuntaala jan kono.

1. Waatfirancela dabaliw

I n'a fo, a jiralen be benkanseben tigeda woorenan (Vlnan) kono cogo min ka jesin Furancewaati ma, nin baaraw ni porozew labenna fan fila mogow fe minnu ka kan ka waleya ni teliyatiyela hakilina ye ka neser mogow ma degunba ye minnu soro k'a sababu ke keronefekle ye.

1. Lakolikalanko ni baaradegekalan

- Ka san 2014 -2015 kalandayel laben Gwo ni Tumutu ani Kidali maraw kono ;
 - Mara kofolen ninnu b'ee kono, ka kalanyorow kunkankunnafonni b'ee lajere ka dafa ;
 - Ka nikura don kalandew ka dumuniyoyow la kalanyoro 314 la kibili kalansow be dayele yoroin min, o be ke ni dumuniw ni minenw laseli ye yorow la ;
 - Ka barika don kalanyorow lataamani na ni nin waleyaw ye :
 - Ka kalanyoro tijenew ladiyan ;
 - Ka lakankeinenw lase kalanyorow la (minen minnu sen be nena je la, olu sen b'o la);
 - ka lakolikaramogow seginni lateliya Gwo ni Tumutu ani Kidali maraw kono ni ladiyalifeere dow ;
 - lakoliden minnu ye se soro san 9nan pogondan na (n'o ye "Defu" ye) Gwo ni Tumutu maraw la, k'olu b'ee ka kalanyoroko jenabo ;
 - ka lakolikaramogow minnu be saratilabaara la, k'olu ta baara la furance in kono ;
 - ka waatilatemekalanyorow sigi senkan ka minenw bila u kono ;
 - lakoliden minnu ye BAKI soro n'u be iniresitew la, k'olu togow seben ani ka jo u ka musakaw koro ;
 - ka dugumogow lafaamuya k'u wuli ka jo walasa u ka senkoromadondon ke denmisew, kerkenrennenya la, npogotiginiw seginni na lakoliw la duguw la minnu ye degun soro ;
 - ka sene ni baganmara baaradegekalanyoro do sigi senkan ani ka minenw lase u kono Kidali ni Tumutu ;
 - kalanyoro sigira senkan cike yiriwali kama Gwo saheli kono, k'o ladiyan.
2. Keneyako
- ka dogotorosow ka sew sankorota (Sesikomuw, seserewu, maraw kono dogotosobaw).
 - O sankerotali be ke ni nin walew ye:
 - Baarakeminew ni furaw laseli ;
 - Keneyaso minnu ka baara jolen don Gwo ni Tumutu ani kidali maraw la, k'olu ladiyan ka baarakeminew bila u kono ;
 - keyeza tigilamogo minnu wullila ka bo u ka baarak&yorow la k'asababu ke kele ye, k'olu ka seginni laben ni. O be ke ni ladiyalifeere ye i'n'a fo ka do fara u ka kalosara kan, ani ka demedon u ma sigili ka nogoya, nai k'a lakananidabaliw sigi senkan ;
 - ka keneyaya baarakela dowa kontara la k'u bila keneyasow la ka demedon baarakela tow ma walasa dugumogow b'ee la jelen ka se ka furakeli soro nogoya la ;
 - ka don dow bila bila furakeli kerkenrennenw kama (dusukundimi furakeli, nedimi, opereli). O be ke maraw degotorosow la jamana dogotoro faamuyalenw fe ;
 - ka keneyasow lasoroli nogoya dugumogow bolo, o be ke ni warikodembe ye ka pessin desbagatow ma anii an balima minnu bora kokan ka na ni se si t'u ye ;
 - ka barika don feew la minnu be tali ke banakunben ni banafurake ye furakelijekulu fe minnu be taama ka taa sigidaw la ;
 - ka feew sigi senkan minnu be tali ke farikololaje la banako nasirafe, banabaato dow bilali ka taa dogotorosobaw la, ani ka balokodeme don denmisew ma balokodese damatembe be minnu na ;
 - ka fijebanaw kolosili matara mara saba kofolenw kono ni dabali jonjonw ye ;
 - ka baaraw damine minnu be tali ke bolokorokeneyaso saba joli la Gwo, Tumutu ani Kidali. Keneyaso ninnu kono deme be don dugumogow ma walasa k'u ka furakeliw nogoya.
3. Jiko
- Ji soroow minnu tijenew don k'olu ladiyan (ponpekolonw, baganminkolonw)
 - ka ponpekolon do sen Kidali ;
 - ka ponpekolon do sen Gwo ;
 - ka kolon siterinima do jo Tumutu ;
4. Ka ni kura don sigidaw ka soroisraw la
- Ka deme ke dugumogow ye sene ni bagarko siratige la. O deme taabolow ye :
 - Ka ni kura don baaraw la minnu be tali ke duw ni dugumogow ka cike la ;
 - Ka baganw ka banakunbenfurajiw dili an'u furakeli kapanjiw laben ;
 - Jidonmansin minnu be senedugukolo labennenw kan n'u te baara ke, k'olu ladiyan ;
 - Ka nafasoroobaaraw sigi senkan musow ni denmisew ye sene, baganmara, jagomisen, monni et bololabaara siratige la.
- Baaraw waleyali saratiw :**
- Goferenaman ye lahidu ta ka nin baaraw ni poroz kofolenw waleyali jelenya kono ani baarakelopogon ka bolodjognoma kono. dugumogow fana sen be baara be lajelen na ;
 - Goferenaman ye lahidu ta ka nafolo ni baarakelaw bila baaraw ni poroz waleyali kama, a be se ka deme jini dije demedonaw ma ;
 - Baarakeljkulu min nesinnen be « hadamadenya, soro ani sekni d'ok yiriwali kama, o be baaraw ni poroz waleyali kolosi.
 - Fanfilajekulu mogow b'ena ke, fanw togolamogow ni Fokabenna. Fanw togolamogow be ke mogo kelen de ye. A be se ka deme nini mogo fe min ka deme be baara nogoya.. A be kiimenitonsigiw ke, o be ke Fokabenna ka lanini kono ;
 - A jinin be dijeselekenaani tonbaw fe u k'u jeniyoro fin n'u ka deme ye baaraw ni poroz ninnu waleyali la ;
 - Goferenaman ye lahidu ta, hadamadenjkulu kolow ka jugu minnu ma n'olu ye denmisew minnu ye

dutigiw ye, falatow, denmisew hakilitipenenw, cesamuw, muso dutigiw, denmisew tijenew, luijuratow farkolo ni hakili la, ani dowerew, ka nin mogo kofolenw hakana, ka dususumayadem k'u ye, ani ka waleyaw k'u ye minnu b'u ka dinjalatige nogoya.

Baaraw ni poroz waleyataw ni teliyalabaara bolodalenw minnu be senna n'u be tali ke hadamadenw haminakow nogoyali la, te jogen degun. Olu ye baaraw ye minnu be tali ke soro yiriwali la, caman boli faantanya la walasa dijeselekenaani tonba ye lajinibaw ke ben san 2015 yiriwaliko nasira fe, olu ka se ka tiime.

Fan - fila- mogow b'ee ka se k'i yemmine walasa waleyka k'e minnu b'ili ke ka baaraw ni poroz ke. Fan - fila- mogow b'ee b'u kandi walasa k'a to Faso ka baarakelaw, baaraw waleyabaga tow ani minnu b'ena hadamadenyademesraw fe, olu ka se ka yorow lasoro k'a soro geleya foyi ma don a la.

II. Dabali tigetaw kuntaala mangan ni kuntaala jan kono Yiriwali feere kerkenrennen min kofolen be benkanseben tigega naaninan (Vlnan) kono, n'o be tali ke Koronfela yiriwali la soro, hadamadenya ani sekni d'ok siratige, o hukum kono, baarakeloden kerkenrennen minnu be tali ke san caman nan, olu b'ena laben. Baara minnu b'ena ke, olu de b'ena walawanwan.

Min ye togodayiriwa (sene, baganmara ani monni), dunkafa sabatili ani sigida n'a lakanani ye, baara minnu b'ena ke, olu file :

- ka deme ke ka pessin sumansilabenaw, angeredilannaw anii lakefen tow dilanbagaw ma ;
- ka deme ke ka pessin cakeda feeretigw ma walasa u ka se ka siya pumanw dilan falenfenko ni bagankoo siratige la ;
- ka baganfurake yiriwa ni baganfurakeyoyow ladilanni ye maraw kono ani sigidaw la ;
- ka baganfurakeyoyow jensen kosebe mara kelen o kelen kono ;
- ka baarakeminew ni bolifew lase baganfurakeyoyow la ani ka demedon walala kele ye baganfurakelopoto minnu wuli ka bo u no na, olu ka se ka segin ;
- ka barika don jmonnikeyoyow dilanni na ani jikankesuw ; nogodon jilasigitaw la jegemine kama, k'o baara ke ka ne ani ka yiriwa ;
- balodese kololow ka jugu mogow minnu ma kosebe, ka dumuni lase olu ma ;
- ka do fara jamana ka dabali tigetaw kan walasa a se k'a jeniyoro fin demeni na ka pessin desbagatow ma nin balodese koyugu nana.
- ka barika don lasominifeere la walasa geleya dow ka se ka kubanbaloko sora fe ;
- ka barika don sew la jamana ka sumanmara ani komini kono sumanmara ;
- ka balo lase desbagatow ma minnu ka degun ka bon kosebe ;
- ka nogoya don taakasegin na sumanseneoyow ni yoro tow ce balokodese be minnu na ;
- ka deme ke walasa baaraw minnu be tali ke baganafabu la ani baganw-sannifeere, nin b'ee ka se ka nogoya ;
- ka cencen tonni kele Ba Jaliba n'a bolofaraw kono, dalaw, jilasigitaw anii bagandumuningew ;
- ka jiruw turu bw ni kow dawolow la ; ka suguya kerkenrennen turu logo jenitaw be bo minnu na ani bololabaarakeljiruw ;
- ka kungokonosogow n'u dagayorow lakana walasa ka kungokonjedaamataama sabati ;
- ka tonkele don bala ;
- ka deme ke ka pessin jinini ma sene ni baganmara siratige la.

Min ye baarakelodenw ye togodaw ka soro yiriwali siratige, baara minnu b'ena ke, olu ye:

- ka denmisew ni musow anii ka tonw laben k'u ke kenyereyejamaw walasa k'u ka soro sabati ;
- ka nafasoroobaaraw yiriwa denmisew ni musokuluw ye ;

ka demedon baara manganinw sigili la senkan sigidaw la walasa ka soro sabati sigidala ani baarako nogoya;

- ka denmisew ni musow ka sew sankorota, sinsinni ka ke sigida makojefenw n'a haminakow kan;

- ka deme ke ka pessin koperatifuw ni cakedaw ma minnu be se ka baara di megow ma, o deme be se ka wari ye walima fen w're ye min be tali ke sigida haminakow la.

- ka kalan ke mogow kun ani ka demedon topotoli siratige la. O deme pessinen don mogow ma minnu yere ye nafasoroobaara sigi senkan ;

- ka bololabaarakelaw deme n'u labenniko puman walasa u ka se ka nafabu soro u ka baaraw la;

- ka bololabaarakelaw ka yoro kerkenrennenw (bugufiyew) jo Mali koronfemara b'ee la ;

- ka dabali tige walasa juru ka soro ani baarakeminew ;

- ka kenew sigi senkan walasa baarakelaw ka don pogon na, i n'a waatilasuguw "fuwari". O ye ko ye min be tali ke an ka lanini na n'o ye lamini farafinjanaw ka donpogonna ye ;

- demenporogaramu labenni ka pessin baarada manganinw sigili la senkan denmisew minnu tilala kalan na ani musow togola ani porogaramu w're fana be sigi senkan ka pessin denmisew ma. O porogaramu kun ye ka baarakelopogon ka denmisew kun minnu ma se ka kalan laban ani minnu ma kalan mum, ka tila ka deme ke u ye walasa u ka se ka baara ke u yere ye sigidaw la.

- ka bololabaarakew ka sew sankorota ni pogon dan hakilina ye ani ka bololabaaradaw yiriwa ni baarakelopogon ye ;

- ka nafasoroobaaraw sigi senkan; baara te taa fenw minnu ko k'olu soroli nogoya

ani ka dabaliw tige walasa sannfeere fana ka nogoya ; ka nafasoroisraw yiriwa minnu be tali ke sekni d'ok la, jenajew ani sekni d'ok bololafendilannenw

- ka barika don jurumisendondakedako la ;
- ka barika don dugujukoronafolobo koronfemara la pinini ni nafaboli siratige la.

Min ye sirabako ye ka yorow bolodon pogon bolo, waleya ke taw ye :

Nin sirabaw be dilan :

- Kidali ni Gwo ani Tumutu bila Saraha Sirabam ;

- Gwo - Buremu - Tawusa

- Buremu - Kidali ;

- kidali - Timiyawini (an ni Alizeri dance la) ;

- Anefisi - Tesaliti - Borodizi Bazi Mekutari ;

- Kidali - Menaka ;

- Ansongo - Menaka - Anderanbukan ka taa an ni Nizeri dance la ;

- Gorna kura - Tumutu ;

- Duwanza - Tumutu ;

- Duwanza - Gao (ladilanni) ;

- Gosi - Guruma - Arawurusu

- siramisen Bore - Koriyanze - Aka

- siramisen Muniya - Jafarabe - Ja ka Tenenku

- Yuwaru ;

- siramisen Andelimani ka taa an ni Nizeri dance la ;

- Lere - Fasala.

- pankurunjiginyorow dilanni Kidali, Tasaliti, Tawudeni, Menaka ani Gundamu ; Gao ta ye ladilanni ye ;

- ka tileyeelensoba ni Kuramansinba ke nin yorow la: Tumutu, Gundamu, Dire, nafunke, Gao, Menaka, kidali, Tesaliti, Guruma Arawurusu, Ansongo, Tinesako, Abeybara, Buremu, Duwanza, Teniku, Yuwaru ani Lere.

- ka Koronfela saba ninnu ni poroz bolodon n'o ye laminijamanaw ka poroz ye min be tali ke dugujukorogazisira la ye sahara kono ;

- ka jikankurunjoyorow laben Banba, Dire ani Yuwaru.

Min ye nogoba donnii ye hamadenyasabatisraw la, baara minnu b'ena ke, olu ye :

- ka taa ni baaraw ye minnu be tali ke dogotoroso laafulenw ye, ani ka kuraw jo ka baarakeminew bila u kono;

- ka dogotorosoba jo Kidali ni Menaka ;

- kalanden minnu be koron fe, ka nogoyaba don olu ka burusiko la ;

- ka barika don furakeli nogoyal la saharajamana kan ; o la, ka to ka furakelijekulu bila ka taa banakunbenfurakeli ni banafurakew ke a yorow la;

- ka dabali tige walasa furakelifeere kura ka ke dogotorosow la ani ka furakeli kufolow ka soro sigida la

- ka lekoliso kuraw jo Tumutu ni Gao ni Kidali maraw la i n'a fo lekolisojoyorow jateminekariti y'a boloda cogo min ;

- ka demedon walasa lakolidenw ka dumunikeyoyow ka baara ke a cogo la ;

- karamogo pumanw ka lekolisow labo ;

- kalandenw ni karamogow ka kalankeinen dafalenw soro ;

- ka kunnafoni ni lafaamuyaliporogaramu sigi walasa denmisenninw ka kalan laban, kerkenrenneny la musomanninw ;

- ka barika don inivereste bolofaraw joli la koronfemaraw la ni kalan suguyaw ye minnu be tali ke mara kofolenw kelenkeleenna haminakow la ;

- ka barika don sanfekalan yiriwali la koronfemaraw la ni kalanlabo dola joli ye ;

- ka kidali, Tumutu ani Gao baarakelopogaron laben ;

- ka forobalise tekini do jo mara kofolenw kelenkeleenna na ;

- ka baarakelopogaron do jo mara kofolenw serikili kelen o kelen na ;

- ka ji saniyalen lase dugumogow se te, minnu ye ni geloya kubora ;

- ka ni kura don worobineko la Gao dugu kono ;

- ka ni kura don worobineko la Tumutu dugu kono ;

- ka kanali sen ka bo Eseri ka taa In I Tebizazi ka taa Kidali.

Min ye sekni d'ok ye, baara minnu bolodalen, olu ye :

- baarada minnu be maraw ni strikiw kono, k'olu ladilan ani ka deme ke u ye ; sekni d'ok baarada minnu be Tumutu ni Gao ani Esuku, olu fana be ladilan ani k'u deme ;

- ka barika don ninini na dakunw kan minnu be tali ke sekni d'ok la, halalafenko, sekni d'ok nafasoroisraw sabatili ;

</div

Kalankene n° 153nan : Dukene n° 127nan :

Danekulu bëe te kumasen ye

Bamanankan sëbenni sariyaw la, an ka kan ka jatemine ke. N'an ye jatemine ke, an b'a ye k'a fo danekulu bëe te kumasen ye.

Kumasen ye dañew sigisigilen yenogon ko ka hakilila dafalen bange. A bëe damine ni signiden kunba ye, k'a laban ni tomi ye.

An bëe se k'a fo fana ko kumasen ye danekuluw ye, wale kelen walima wale caman bëe se ka ye min kono.

- Kumasen bëe se ka ke walekulu kelen dörön ye misali : Kuma .

- Kumasen bëe se ka ke togokulu ni walekulu ye, misali :

Karamogo / bëe kuma.

TK WK

Kolosili : nka nin misali in na, an b'a ye k'a fo danekulu caman bëe kumasen kono.

Madu / bëe taa lakoli la.

TK WK

Madu ye togokulu ye.

bëe taa lakoli la ye, o ye walekulu ye.

Kolosili : Kulu fila bëe walekulu in kono.

Bëe taa : Oye walekulu ye min kelen bëe ni wale n'a demsenan ye.

Lakoli la : O ye togokulu ye.

O tuma, an b'a ye k'a fo, danekulu bëe te kumasen ye. Dayekuluw bëe se ka ke kumasen dilan, nka u bëe te kumasen ye.

Danekuludow file minnu te kumasen ye :

1 - **Burama muso** : O koro ye muso min bëe Burama kun. Kunnaconi dafalendonka kumasen te, togokulu don. Adilannen bëe ni togo fila ye.

2 - **Burama muso Saliba** : O koro ye ko Burama muso in togo ye Saliba, kunnaconi dafalendon, nka kumasen te.

Togokulufo lo n'oye «Burama muso» ye, o jiidira ni togo wëre ye n'o ye «Saliba» ye.

3 - **Burama muso Saliba jemana belebele sarama**.

Nin misali in na, an b'a ye k'a fo misali 2nan jiidira ni «jemana belebele sarama» ye. O jiidilikelan in kelen bëe ni mankutulanw ye (*des qualifiants*). Ola, u bëe wele mankutukulu.

Mankutukulu in fana bëe kunnaconi dafalen di' nka kumasen te. U bëe muso in cogoya jira.

An k'an hakili to a la, danekulu bëe te kumasen ye.

Mahamadu Konta

Mali, a jamanadenw, a kanw an'a sigida lakodonnenw

Maliyekononajamanaye. Anikogoj te danbo. Jamana camankelen bëe k'a lakoori.

San 2013, jamanadenw jatelibar min kera, o y'a jira k'u hake ye miliyon 16,2 ye (miliyon 16 ani 200.000).

Maliden keméokéména, bamanan ye 25 ani 1 ye (25,1%), Sinafo ye 12,2% ye, Fula ye 8,5% ye, Körböröye 8,0% ye, Maraka ye 7,9% ye; Maninka ye 7,9% ye, Dogonow ye 5,5% ye, larabu ni suraka olu ye 5% ye, Bozo ye 4,6% ye, Tamaseki ye 2,8% ye, Tamazaki Burudame suguya do bëe yen olu ye 2,1% ye, Pulari, olu ye Torodo fulaw ye, olu ye 2% ye, Bobo ye 1,5% ye, Kasonka ye 1,3% ye, tadakasaki (köröfela siya do) 0,8%, Dungooma 0,7%, Julia 0,5%, Wolof 0,3%, Kakolo 0,2%, Mosi 0,2% Siyamu 0,1% adw.

Maliden mögo keme o keme na, i b'a soro 80 bëe bamanankan men.

Ankeréfajamanawna, maninkakan

ni julakan bëe fo minnu na, olu mögo caman fana bëe bamanankan men.

Faso ye kan 13 ta minnu bëe sëben, kalan bëe ke u la kalanso fitininw ni kalansobaw la, ka fara b a l i k u k a l a n s o w , duguyiriwalikalansow ani baaradegekalansow kan. O kan 13 ye : bamanankan, bëomu (bëobokan); Ceyaxo (Bozokan), dögoso (dögöñkan); fulfulde (fulakan), Songoyi (Körbörök); Siyenara (Sinafokan), mamara (miniyakkakan), Soninke (marakakan), maninkakan, hasaniya (surakakan); tamasekikan (Burudamekan) Xaasongakanno (kasonkakan).

Mali dugukolo këne ye kilometrekene miliyon 1,2 ye. Olu la 65% cencenmayoro ye.

N'i ye jamanaden tila 10 ye, i b'a soro 9 bëe woroduguyanfan fe n'o ye Kayi, Kulukorö, Moti, Segu, Sikasso ani Bamako ye.

Desantralizason kono, a bëe to ka fo ko sigida lakodonnenw. Sigida lakodonnenw ye mun ye?

Jamana dugukolo min danbolen don, k'a mögo, a kanfen n'a kónfén bëe je mara kelen na, o bëe wele sigida lakodonnen (*collectivité territoriale ou décentralisée*).

Mali kono bi, sigida lakodonnen hake ye 761 ye : komini 703, sérilik walima kafo 49, marabolo walima erezon 8, ani Disitiriki 1, n'o ye Bamako disitiriki ye.

Sigida lakodonnen kelen-kelen bëe b'a yere mara. A marabaga ye dugumogow yere de ye. Dugumogó minnu sigira wote senfe, olu de b'a mara.

Konseyejekulu, ani konseyejekulu biro, olu de bëe fanga boli sigida lakodonnen kelen-kelen bëe kono.

Mahamadu Konta

Maakorobaro : Kelenya

Sëre, kulü, tòn, je, ninnu bëe denmisénw kafo nogon na, k'u fara nogon kan. Denmisén te dilan ka je sëre, kulu, tòn, walima je k'o. Tijé na, binkise kelen te sanji kunben buguti (buguncó) la. Ni farajogonkante sanji tun bëe don ti fe.

Denmisénw bëe kë sëre ye. U bëe ke kulu ye. U bëe ke tòn ye. U bëe ke jekulu ye. Denmisénw bëe je. U bëe je nogondeména. U bëe je nogondilan na. Je bëe denmisénw tin don nogon na, u ka nogon kanu, ka nogon bilasira, u k'u ka sini ceya, cefarinya, musoya mögobaya, boloda.

Denmisénw bëe nogon lakegunya u ka je kono, tulon ni sëbe nasira la. U bëe siyendo ke, u bëe nogon bagabaga, ka nogon lasiran, ka nogon sifile, ka nogon ja farinya, ka nogon ja jo jama ne, hali ka nogon kolo don.

Denboya te ke denmisénw nogonkunbenkene kan. Fugariya te ke denmisénw ka nogontakapérenkene kan. Jitjya te ke danmisénw ka nogongirinkene kan. Fo denmisén ja ka jo kow je, ceya kow, musoya kow. Fo denmisén ka kegunya, ka feére soro min b'a b'okola, musoya kow, ceya kow. Fo denmisénw kolo ka geleya, a ka se k'a yere ke ce ye kowla, musoya kow, ceya kow.

Denmisénw ka jélogonya, u ka serejélogonya, ka se u ka tòlogonya ma, a kun bëe ka ni, u nafa ka bon, u ka di. N'o te denmisén te dilan, a te je. U bëe min di denmisén ma, bangebaa te se k'o di, mögo wëre te, fen wëre te.

Bangebaa ka hakili juman soro k'a

Karamogo Daramani Tarawele

to denmisén ka ye je do la. Oje de bëe bangebaa ka denlamobaara dafa. Ale de bëe karamogo ka baara dafa. Ni bangebaa ni karamogo ka denlamobaara dafara ni denmisénw yere ka jélogonya nogonladamu ye, sigidaw bëe lafiya, bidenmisénw mana köröbaya.

Sigidaw bëe lafiya, ka sigidiya, bawo denmisénw bëe kë nogon bolo, kulu ni sere ni tòn kono, sinjimaw, badenmaw ani terimaw ye.

Olu körbayalen ka ke baliku ni mögokorobaw ye, bënbaliya geleyaw don mandi un i nogonc. Mögoya kolo bëe geleya, k'a diya, k'a sababu ke nogondemé ni nogonkanu ni nogontopotye min bangera un i nogon ce, u ka nogonkunbenw senfe.

Kabini Mali y'a ka yéremahoronya ta, denmisénw lajreli donna ba la. Konenabojekulu sigira senkan, k'o togo da «piyoniye».

Piyoniye ya jàni ni denmisénw kafoli ye nogon kan kin kelen kono, dugu kelen kono, mara kelen kono, mara caman ni nogon ce fo ka se jamana denmisénw ka nogonkunben n'u ka nogonkafo ma.

Mali mögokorobä caman bëe yen minnu ye piyoniye ka. Nafa min b'a la, u b'o dòn. Dilanni min b'a kono, u ye do soro o la. Kalan min b'a kono, u ye do ke o la. Nin bëe de koson, piyoniye ma se ka ban Mali kono.

Nin bëe de koson, piyoniye ka lajew n'u ka nogonkunbenw te ban ni lakoli bilala.

Nogonkunbenyotrow jora ka ke kalansow ye, ka ke degeliyotrow ye, Mali fan tan ni naani denmisénw bëe ke kulu kelen ye yore minnu na k'u bolo di nogon ma.

O bolodijogonma kono, u be nogon dòn, u be nogon kan fo, ka jamana dòn, ka bënsigila, ka nogon dòn kelen ye, ka nogon tulon, ka nogon lëna jë ka faso ka fasoja makelenya, kuntilennakelenya ni naniyakelenya lafasa.

Je ka di ni jentanya ye, hali n'a danna hakili jagabo ni hakili la falen falen ma. Ni denmisén min te je la, o ye denjugu ye. O bëe bangebaa siran.

Den jugu ta ye juguya ye, hakili la juman t'a la, naniya juman t'a la.

A te hadamadenya ke. A sigiyo te lafiya dòn. A bëe sigiogon juguya latige. Bangebaa kana denmisén to jentanya bolo, n'a b'a fe ka ko nesigi min b'i ko denjuguya tineni suguya bëe.

Karamogo Daramani Tarawele
"Ko y'an bolo, denmisénw ka ko"

Efemi y'a jira ko Mali nafoloko be ka sira jelen min

Dine wariko mabenni cakeda (Efemi) ka ciden minnu tun nanen be taama na Mali kono, o nemogo ye Kirisitiyan Jossi ye. Jumadon awirilikalo tile 24 san 2015, a ni Mali nafoloko minisiri Mamadu Igori Jara jera ka kunnafonidilaje ke. Efemibolofara min be Afiriki togola, o nemogodankantun b'a kene kan.

Korow damine na, Mali nafoloko minisiri folola ka nefoli ke. A y'a jira ko mogo dara ale kan ka taa taama na Wasingintoni, Lamerikena manfaaba la n'o ye Efemi fana dagayoro ye, san 2015 marisikalo tile 24 ka se a awirilikalo tile 7 ma. Otaama in kintun ye Mali ni Efemi ce laje sabanan keto in nebilabaaraw ye. U seginna ka na laje doke Bamako awirilikalo tile 11, ka segin ka taa dowera ke Wasingintoni o duguje kalo tile 12 ka se a tile 20 ma san 2015. A laje bes kera Mali ni Efemi ce laje temenen korow benkanw kan. O benkanw na, sarati min tun dara Mali ye, ko yanni san 2014 desanburukalo ka foori, o bee matarafara. Nka Mali goferenaman be min nini Efemi fe, o ye ka waatinin di a ma halibi, a ka se ka jatemine ke kosebe a ka san nafolo hake sorota mume na ani k'a don tigiti jamanakonosoro mume be se hake min ma ola. Bentunkera waleya

saba minnu kan ko Mali k'a jilaja k'olu bo a sira fe, fila tun matarafara kaban. A to kelen goferenaman y'a nini o ka bo a doogo koro ka kalo damado da a ye o matarafalila. N'o ye yannisan 2015 kalosaba folo ka dafa, Mali k'a ka nafolosorocogo lajeya, ka foroba nafolo labaaracogo fana lajeya; ka san 2015 baarakenafolo boloda kura ye k'o dajira depitew la ka konmekalo banni ne. O baarakenafolo kura yere naniya sirila kaban. Sefawari miliyari 144 be korelen ta hake kan. Wusuru sorota hake y'o la miliyari 53 ye. Goferenaman demewariw y'o la miliyari 81 ye. Faransi dinena a ka jurumiliyari 43 min k'o Malila ob'o jate inna. Sefawari miliyari 164 be korelen ta hake kan k'a sababu ke sorodasiya sariya an'a taabolo baara bolodalen sariya kura ye ka fara Alize benkan kono k'waleyataw ani Mali n'a demebaaw ce benkan werew kan. Hake min mana goferenaman ka san 2015 baarakenafolo yelemanen inje, o bena se ka dafa ni demewariw ye. Mali ye lajini min ke Efemi na walasa u ce jenogonya ka sinsinkataa a fe, o do ye wusuruminew kalanni ye ka faamuya kura di u ma dugujukorofenbolaw ka wusuru saratako fanfe, nafolo jate bocogo numan ordinateri la, k'o nedonbaado

ta ka bila Mali terezori baarakelaw mademeni kama waati kuntaala jan kono, jamana mako be taji hake minna k'a deme a ka se k'o jate bo, tajiladonnaw ka kan ka wusuru hake min sara k'a deme o fana dantigeli la ani ka jamana bilasira komini wusurusorocogola, desantaralizason nafa boli hukumu kono. Kunnafonidilaw ka nininkaliw bolila fen minnu kan kosebe, o ye k'a don, goferenaman be ka dabali min tige walasa ka yelema numan don baarakelaw jogo la forobanafolo labaarakelaw sira fe, ni min ye sariya soso obe nangicogo minna, faso nafoloko be ka sira numan sorro, ko goferenaman sinsinyoro ye fen jumen y'o la min b'a sementiya ani mun koson do farala kuransara kan. Jaabili la, Mali nafoloko minisiri Mamadu Igori Jara y'a jira, ko jogo numan tali sira do ye jogojuguya kelenw nejinini ye folo k'olu don. A to ye ka dannaya da mogow kan, minnu bema baara ke ni laadiriya ye. A ko kabini ale yere nana jamana nafoloko minisiriya la, yelemani minnu kera baarakelaw cela k'o be seere bo. Mogow ka juru hake min be goferenaman na jamana kono, a jirala k'o be sara; n'o ye sefawari miliyari 200 ye.

Kumanogonya k'ecogo be latilen nafoloko minisiriso kono. Abewajibiya baarakela kelen-kelen kan, a k'a miiri ka hakili sorro, ka baara sebe ke, ko kolonkelaw ka nangi.

Minisiri ka fo la, yiriwali sira fe, Malidenw ka kan k'u jigi da u yere kan folo, waritigwi ni feeretigwi ta ka k'a la dooninye. Fenminye sariya sosobaaw nangliko ye, o segesegeliw kera kaban, fo ka nangicogow dantig. Kiirkow be kiiritigelaw bolo. Olu be baara ke u yere kolo la; goferenaman ka se te u kan.

Goferenaman ko faso nafoloko be sira numan kan, o seere ye senye ye. O de la hali Mali ka san 2015 baarakenafolo yelemanen kono, sinsin kera senye de kan kosebe sorro la. Sumansi kura nafamaw ni angerew bema bila senekelaw ka bolokan ani k'udeme nisenekeminenye kanpani nata fila ninnu bee la, ka laban ka foro kuraw laben. Sanubo bema don ba la, ka jagosiraw latilen ani ka dabali numanw tige walasa fasodenw ni dunanw ka farinya ka baarabaw ke Mali kono.

Fen min ye do faralikoye kuransara kan, minisiri y'a jira k'o jaabiyoro te nin kene in ye.

Fatumata Mayiga
Dokala Yusufu Jara

Segesegelikela ko jamana bonena sefawari miliyari 153 la

Jamana segesegelikela Usmani Ture y'a ka san 2013 ani 2014 segesegeliw laseliseben di jamanakuntigi Ibarahimu Bubakari Keyita ma mekalo tile 4 san 2015 Kuluba, jamanakuntigo la. Minisiri nemogo, goferenaman minisiri tow ani lasigiden minnu be Mali kono, olu tun b'a kene kan.

O san fila in kono, segesegeliw bolila fen damado kan; Donniya min be baarakelaw la, lajini minnu tun kera segesegeli temenen kan ka kon san fila temenen ne, olu kolosili n'u be ka waleya ani forobanafolo be ka topoto cogo min na.

A segesegeliw kera goferenaman togolacakeda caman n'u bolofaraw la jamana kono ani yiriwalibaara bolodalenw ni goferenaman ye jekulu minnu sigi ko do waleyalu kama.

Segesegelikela ka folo, fije be forobanafolo topotocogo la kosebe halibi. San 2013 kono sefawari miliyari 80 ani miliyon 210 min tun ka kan ka mine ka di faso ma, o ma mine a nema. Miliyari 12 ani miliyon 280 yuruguyurugura o wari la; a to miliyari 67 ani miliyon 930 ma topoto ka ne. San 2014 kono miliyari 72 ani miliyon 970 tun ka kan ka sorofaso fe; miliyari 33 ani miliyon 950 yuruguyurugura o la; a to miliyari 39 ani miliyon 2 ma topoto ka ne. Jatemine na, a be kolosi, ko jamana bonena sefawari miliyari 153 ni ko la san 2013 ni 2014 kono.

Madiba Keyita
Dokala Yusufu Jara

Jamana
segesegelikela
Usmani Ture y'a ka
san 2013 ani 2014
segesegeliw laseliseben
di jamanakuntigi
Ibarahimu Bubakari
Keyita ma

Jamanakuntigi ye san 2015/2016 senye daminenidabane folo ke Samanko

Samanko ye Bamako dafeduguw do ye Kanajila kofe, Kangaba sira la. San 2015/2016 senye kanpani damineni laje nemogoya tun be jamanakuntigi Ibarahimu Bubakari Keyita boloyen, cikekalanni lakoliso (CAA) la. A ye dabane folo ke ni senekemansin (tarakiteri) kura ye tarata wula mekalo tile 26 san 2015. Minisiriw, senye nemogowani Manden komini duguw mogow caman werew.

O y'a sorro sogomada fe, a ye Mali seneko nemogojekulu ka laje 3nan nemogoya ke Kuluba. Minisiri nemogo Modibo Keyita goferenaman minisiri tow, Mali senekeso nemogo ka fara seneko nedonbaa caman kan, nin bee tun b'o kene kan.

Gatiya ye Menaka mine Emenela la

Koronfela mogo murutien minnu farala Mali kan, n'u be wele Gatiya (Gatia), olu ye Menaka bosi Emenela mogow la, ntendend awirilikalo tile 27 san 2015, ni mugu ni kise ye. A kel ganna kosebe, nk'a laban na Emenela n'a jenogonw ye kene bila.

Mugubila benkan min bolonbilala san 2014 mekalo tile 23, o y'a jira ko kelbolo bee ka to a no na. Mugu kana ci, si ka na se si ma.

O hukumu kono, goferenaman ka kumalasela minisiri Sogeli Kokala Mayiga y'a jira, ko mogo o mogo mana benkan in soso, o te Mali goferenaman feko ye.

Mahamadu Konta

A' ye Kibaru san k'a kalan

Cikesan 2015-2016 kono koorisenemaraw bëna u jyerg sebekoro fa

Mali kooricikelaw ka koperatiwuba ye koorisenena mogo 500 ni ko fara nognon kan jumadon mekalo tile 8 san 2015, Bamako lajekesoba kono. O kera kunnafonidikene ani nognonlafaamuyakene ye ka nesin goferenaman ka laniniw sabatili ma kooriko la san 2015-2016 cikesan konona na. Cikela minnu nana laje in na olu be bë Ssemudete ka koorisenemaraw kono ani Otiwale (OHVN) ka maraw.

Laje in nemogoya tun be cike minisitir bolo, an balimake Bokari Tereta, Ssemudete nemogoba tun b'a kene kan, Kalifa Sanogo ani (OHVN) nemogoba; Mamadu Sila, ka fara Mali cikelaw ka tonta nemogoba kan, Bakari Togola.

Mali koorisenewa ka koperatiwu NDebugu Nenon mara la

Foro kura labenna ka di Sabalibugu cikelaw ma

Sabalibugu forokene kura labennen, dira a tigiw ma Ofisi kono, cike minisiri fe, Bokari Tereta. Forokene kura labennen in be Ofisidinizeri kono, NDebugu, Jabali komini kono.

Minisiri Tereta de yeji bila ka don forow kono. Mogoba camantun b'o dayeléli in kene kan, i n'a fo Ofisidinizeri nemogoba, Ilyasi Dogolumu Goró ani Dijé waribonba ka lasigiden Nikesi Ebuye.

Forokene kura labennen in bonya be se taari 2..200 ma. A musaka be lajelen bora dije waribonba kun n'o ye «Banki Monjali» ye. A baaraw kera kalo 11 kono, Siniwaw ka cakeda fe min be wele Koweki (COVEC).

Jabali mériye kuma ta ka foli ni walenumandon ke ka nesin jamana nemogow ma ani Banki Monjali nemogow, baaraba in nenaboli la a ka komini denw ye.

Minisiri Tereta y'a sementiya ko goferenaman be deme ke ka nesin cikela kuraw ma, minnu bëna sigi forokene ninnu kono. O demew ye angere toni 594 ye, sumansi toni 238 ani misidaba n'a misiw 600. Deme in be ke pinan kanpani walasa baara be ne u bolo, ka soro jidi.

Moriba Kulubali / Mahamdu Konta

Dijé bolokurujenaje nognonkunbenba nana kera Mayeweri ye

Lamerikenja m a n a bolokurujenajekelab min be wele, Fuloyidi Mayeweri, oni Filipinijamana bolokurujenajekelab min be wele Mani Pakiyawo, olu ye nognon soro bolokurujenajebala sibiridon mekalo tile 2 san 2015, Lasi Wegasi Lamerikenjamana kan.

Nenaje in mankutu bonyara fo ka damatem. Mayeweri ka kuru soro ka hake cayara ka teme Pakiyawo ta kan. Jalatigebaa saba minnu tun be kene kan, olu be ka kuru dilenw y'a sementiya ko lamerikenw ka

bolokurujenajekela in ye se soro. Folo y'a jira ko Mayeweri ta ye kuru 118 ye ka filipinika ta hake ke 110 ye.

Jalatigebaa filanan y'a jira ko Mayeweri ye kuru 116 soro, ka Pakiyawo ta ke kuru 112 ye. Jalatigebaa sabanan y'a jira ko kuru sorolenw kera 116 ni 112 yelameriken kanu na.

Lamerikenw ka bolokurujenajekelab in kelen ka se soro, a y'a jira ko kele in pasanna kosebe. Nka Pakiyawo n'a ka kurukaseri be, a n'a bolofili be, a

ma se ka dankari Mayeweri la. O ye ceferre ke a la, k'i ce ka bo a ka bolofili koro, ka dow kunben. Nka Mayeweri ye bolokuru minnu fili, o caman ye Pakiyawo soro a ne ma. O bolen ko yen, Pakiyawo kamankun tun joginnen don kabini nognonkunben in ma se, o y'a bali a k'a sekou be ke.

Mayeweri si be 38 na, a kele pogon be san 36 la, nk'o n'a ta be a ka bolokuru hake min y'a kele pogon soro o benna 148 ma, ce do in ta kera 81 ye. Uywuliko 12 minke nognonkunben in na, o caman diyara lameriken in na.

Mogow ye bolokurujenaje in mankutu bonya ka se yoro min, a ma ke o ye. Nka nafoloba soro a la : Sebaa n'o ye lameriken in ye, Mayeweri, ale ye sefawari miliyari 72 soro. Mog minnu ye nenaje in laben, olu ka soro kelen hake benna sefawari miliyari 240 ma.

Mayeweri y'a jira k'a benna farikolojenaje jo san 2015 in na a ka bolokurujenaje laban kelen ko n'o be ben a sije 49nan ma.

Mahamdu Konta

Fuloyidi
Mayeweri,
(numanfe)ale
ye sefawari
miliyari 72 soro

Kalo farikolojenaje
kibaruya werew

Mali ntolatanton saba be binna sira la

Sitadi Maliyen binna Lumunbasie Kongo Demokaratiki jamana kan TP Mazenbe fe. Nognonkunben folo la, Bamako yan, TP Mazenbe ni Sitadi Maliyen ye filaninbin ke 2 ni 2. Komasegin na, TPye Sitadi gosi 2 ni 1.

Naarelace 11 fana gosira Abijan Aseki fe. Nognonkunben folo la Bamako yan, Aseki mimoza ye Naarelakaw gosi 1 ni 0. Komasegin na ka tila k'ugosi 2 ni 0.

Joliba ta kera kabako ye. Ganakaw y'ale gosi Bamako yan 2 ni 1 nka Joliba tåara ganakaw gosi u fe yen komasegin na 1 ni 0. Ganakaw ye kelen min don Bamako yan, o de ye se di u ma.

O b'a jira ko Mali ntolatanton be binna sira la. Nka Sitadi Maliyen sen kelen be tulon na halibi; bawo ale jiginna kupu kafu la. O hukumu kono, a ni Kongo Demokaratiki Witakilobu ye nognon soro taakasegin na.

Mali ntolatanko nenabojekuluba ye ntolatanton 4 nangi

Kele min be Mali ntolatanko Federason kono, o dogolen te mogo si la bi. A ko to be ka juguya ka taa a fe. Federason ye, Joliba, Sesika (CSK), Sobe (COB) ani Tumutu ntolatanton lajigiin ntolatanton fitininv ka kulu la, n'o ye kule 2nan ye. O nognon ma deli ka ke folo Mali kono. Federason y'a jira ko nin ton ninnu ye sariyasoso ke, wa sariya bolila u kan. U y'u ban ka sanpinona ntolatan ke sije 3, k'a sababukebenbaliya ye unifederason ce.

Mahamdu Konta

«AMAP» kuntigi
Usumani Mayiga

Kanw kunnafonisebenw
baarada kuntigi
Nanze Samake

BP : 24 - Telefoni : 20-21-21-04

Kibaruf Bugufiye Bosola

Bamako - Mali

Sebennijekulu

Mahamdu Konta,
Dokala Yusufu Jara

Labugunyoro : AMAPU gafedilan
baarada

Kominiw ni marabolow konseyesigikalataw ye san 2015 ɔkutoburukalo tile 25 ye

Jamana marali ani desantalarizason minisiri Abdulayi Idrisa Mayiga ni politikitonw nəmogo ye laje min ke tarata məkalo tile 19, kunnafoni nafamaba dara jama tulo kan. Tile 10 farala kalatasəbenw labenni sarati kuntaala kan ka laban k'a jira ko kominiw ni marabolow konseyesigikalataw be ke nəgɔn fe.

Minisiri y'a jira, ko laje in kun ye məgo bəe ka kunnafoni soro nəgɔn fe ani k'a politikinəməgəw hakilila dən o kunnafoniw kan.

Kalatasəbenw labenni ani kariti NINA tilaliko be dankan min fana na olu lasera jama ma. Ni kominiw, marabolow ani Bamako faaba konseyesigikalataw bəna ke nəgɔn fe, o wote kəcogo, səbenw fəsəfəsəcogo ka jaabiw lamara yərə kelen na k'u kunnafoniw lase jamanadenw ma, olu dantigera.

Woteko nənaboli cakeda (CENI) nəməgo Mamadu Jamutani y'a jira politikinəməgəw la, ko Mali komini 703la, kalatasəbenw ma se ka laben ka ban komini 31 kono. Komini 4 yere y'o baara in damine təw kofe kosebe. Kalatasəbenw labenni daminena Mali kono feburuyekalo tile fəl; à tun ka

Kominiw ni marabolow konseyesigikalataw be ke nəgɔn fe

kan ka kuncé marisikalo tile 2 san 2015. Nka o si ma se ka nəsərə Kidali mara la ka da basigi sabatilibaliya kan. Komini dəw yere ka səbenw labenni jekulu taara daga fo komini wəre la basigibaliya nəsiranne fe. I n'a fo Tilémusī taw, olu be Gawo. Gawodunni Tilémusic cəye kilometrē 150 ye. O waleya in dun ma dantige sariya fe. Minisiri y'a jira k'o ye geleya ye; nka ni geleya nana, a numanyea a

ka furakə teliya la, kura kana fara geleya kan.

Politikinəməgo dəw yere y'a jira ko ka kominiw konseyesigikalata dabila pewu, fo ka basigi sabati jamana kono tuma min na. Ajirala k'o te ko numan ye Mali ma. Sama ma k'o hakilila in nəfə.

Dəw fana y'a jira ko segin ka ke kalata sariyəsəben (code électoral) kan k'a kalan, sariya minnu sanga

binna k'olu bo a la, sanga kura minnu be senna k'olu bila u no na walima k'olu fara a kan, yanni kalata kuraw ka ke. Minisiri y'a jira k'o be se ka ke; nka k'o təna se ka masoro nin kalata kofolen ninnu nekoro bilen. Dəw fana y'a jira ko basigibaliya min be jamana kərənfela la, fura ka jini o la folo; sabula k'o yere de ka gelən ka teme kalataw keli kan.

Minisiri y'a jira ko n'a ma je ko kalata ninnu bora u dəgə kərə sijə caman na, məgəw k'u jilaja k'u laben ka ben ni san 2015 in ɔkutoburukalo tile 25 ye.

Kariti NINA 6.582.854 minnu dilanna, 5.968.487 dira u tigiw ma kaban. A to ye kariti NINA 614.367 min ye, olu tigiw ma na olu nəfə folo.

Minisiriye dəntigeli min k'ominiw, marabolow ani Bamako faaba konseyew sigilikatalat keli la nəgɔn fe, politikinəməgəw y'u hakilila di o kan. Minisiri y'a jira ko gəfərenaman bəna a hakili to o lajini ninnu waleyali la. A təna məen tuguni, minisiriw bəna laje kərənkərennen ke kalata ninnu kəcogo dəntigelisəben kan.

**Amadu M. Sise
Dokala Yusufu Jara**

Minsiriye ye yelema don san 2015 baarakənafolo la

Minisirilaje min kera arabadon, məkalo tile 13 san 2015, jamana nəməgəso la Kuluba, o ye sariya kura ta ka nəsin san baarakənafolo jidili ma, k'a sababu ke musaka kuraw bolodali ye. A nəməgoya tun be jamanakuntigi Ibarahim Bubakari Keyita bolo.

Nafoloko minisiri ka laseliseben segesəgelen kə, minisirilaje bənnə a kan ka yelema don ninan baarakənafolo hake, k'a sababu ke nindakunkura ninnu donniye a kono; soro ka kan ka jidi cogoya min na ka nəsin o baara kuraw waleyali ma, minisirilaje ye dəntigeli ke o bəc kan.

- Jidi dalen be soro keta minnun kan, olu bəna soro ni lenpo dəw wari cayali ye ani dəmə ninini kəkan.

- Sorodasiya taabolo kura sariya min tara, o waleyali be baara caman ani waleyali caman keli kofo, minnu bəna ni musaka caman bolodalı ye. O səben in tun ka kan ka bolonobila

san 2015 məkalo tile 15.

O kofe, bənkan min təməna Mali baarakəlaw ka tənba ni gəfərenaman cə, o fana be musaka caman kofe min tun ma boloda san baarakənafolo kərə kono.

Soro keta mumə bolodalen ka kan ka bən sefawari miliyari 1.757 ani miliyən 296 ma; kasorə salonta tunye sefawari miliyari 1.714 ani miliyən 532 ye. O la jidili kera ni miliyari 42 ani miliyən 764 ye. O be bən 2,49% ma.

Walasa k'o nafolo in soro, jidi dalen be soro keta minkan, lenpo ni saalenu na, o ye miliyari 57 ani miliyən 296 ye sefawarila; bawoyelema donna kanini kəcogo la, baara taabolo numan hukumü kono.

Dəmə bakuruba min be ke ka nəsin san baarakənafolo ma, do farala o fana hake kan, ka se sefawari miliyari 54 ani miliyən 955 ma. Fen min ye konti kərənkərennen ye, o hake

bolodara ka bən sefawari miliyari 11 ani miliyən 200 ma.

Dəmə bolofaraw, o nafolo bənna sefawari miliyari 4 ani miliyən 60 ma.

- San baarakənafolo be dəmə ni kəkannafolo hake min ye, o jiginna dəonin.

A be fo o ma yiriwali nafolo kərənkərennen; o hake bənna sefawari miliyari 84 ani miliyən 747 ma.

San baarakənafolo kura musaka kətaw bənna sefawari miliyari 1.881 ani miliyən 168 ma, kasorə san 2014 musakaw tun ye sefawari miliyari 1.785 ani miliyən 452 ye.

Ola jidili kera ni sefawari miliyari 95 ani miliyən 716 ye. O be bən 5,36% ma.

San 2015 baarakənafolo latilennen musakaw cayali kün ye ka:

- Jateda kura minnu donna san baarakənafolo kono, k'olu musakaw ta, n'o be bən sefawari miliyari 212

ani miliyən 778 ma.

- Minisiriso min nəsinnen be jamana sorodasi ni jamana lakanani ma, nafolo min tun bolodara o təgə la ka nəsin sorodasi kuraw tali ma ani sorodasi hake jate boli, o binni ka bo san baarakənafolo kono. O nafolow bolodara k'ubən sefawari miliyari 117 ani miliyən 62 ma. Ani TWA (TVA) wariw, olu hake bənna sefawari miliyari 18 ani miliyən 100 ma.

Bakurubafo la, san 2015 baarakənafolo latilennen nafolo mumə bənna sefawari miliyari 1.757 ani miliyən 296 ma. Musakaw bənna sefawari miliyari 1.881 ani miliyən 168 ma. A be dəse ni sefawari miliyari 123 ani miliyən 872 ye kasorə san 2014 ta tun dəsera ni sefawari miliyari 70 ani miliyən 920 ye.

O dəseli in wobəna geren ni dəməw ye ka bo kəkan ani jamana warimarasoba ka feəre tigelenw.

Mahamadu Konta

SAN 2015 MEKALO KURAW KƏRƏNKƏRENNE

- n° 2 : Tumutu mara kunnafoni
- n° 3 : Lawalebaro : Gana jamana politikiko, a hadamadenkon'a nafoloko labenw
- n° 4 : Batakiw
- n° 5 : Kalankene n° 153nan : Da jekulu bəe te kumasen ye

Dukənə n° 127nan : Mali, a jamanadenw, a kanw an'a sigida ləkədənnən
Maakorəbaro : Kelenya

- n° 6 : Efəmi y'a jira ko Mali nafoloko be ka sira jelen mine
- n° 7 : Nənə mara la : Foro kura labenna k'a di Sabalibugu cikəlaw ma